

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Pubblicità inferiore 50%

Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978

Poduredništvo: 34133 Trieste - Trst - ul. Donizetti, 3 - Tel. 040/370846 - Fax 040/633307 - Poštni /rn 10647493 Zadruga Goriška Mohorjeva

TAXE PERÇUE
TASSA RISCOSSA

GORIZIA
ITALY

NAŠ UVODNIK

Veselje, a tudi zaskrbljenost

Ivan Žerjal

V ponedeljek, 27. marca, smo na valovih italijanske državne televizije končno slišali slovensko besedo. Dolgo pričakovane televizijske oddaje v slovenščini za našo narodnostno skupnost so končno tu, čeprav gre še za poskusno fazo. Seveda smo v ponedeljek zvečer z lepimi občutki gledali oddajo sicer skromne, a vendar naše televizije, ki smo jo čakali celih dvajset let in smo nad njeno uresničitvijo skoraj že obupali.

Veseli občutki torej. A tudi nelagodje in zaskrbljenost ob novici, da smo Slovenci v Italiji sicer prišli do štirih ur televizijskih oddaj tedensko, da pa v Trstu nista več vidna signala TV Slovenija in TV Koper; le prebivalci Krasa ju lahko še vidijo, saj ju prejema s televizijskega pretvornika na Nanosu. Veliko zamejskih Slovencev je tako prikrajšanih, saj sta ti dve televiziji morda skromnejši od italijanskih vsedržavnih, pa tudi drugih mednarodnih mrež, tako javnih kot zasebnih, predstavljata pa vendar dve vezi med matico in zamejstvom, ki sta neizmerno pomembni. Dnevno nas obveščata o dogodkih na drugi strani meje, o svetlih in temnih aktualnih dogodkih v Sloveniji, o razvoju mlade slovenske države in njene demokracije, o stanju italijanske manjšine v Sloveniji... Sedaj je bila ta vez za mnoge pretrgana in vprašanje je, kdaj - predvsem pa če - jo bodo zopet obnovili. Spomnimo se, da smo za našo televizijo čakali celih dvajset let!

Sedaj so izbruhnile polemike, obtožbe letijo tako na slovensko kot tudi na italijansko državno radiotelevizijsko hišo (jezni so namreč tudi Italijani). Morda pa smo bili tudi pri nas premalo pozorni na te zaplete, tako da je sedaj sicer en problem rešen, nastal pa je drugi.

Zakaj toliko religij?

Gornje vprašanje je sedanjemu sv. očetu zastavil časnikar Vittorio Messori. Sv. oče je v odgovor citiral odlomek iz izjave zadnjega koncila »Nostra aetate« o nekrščanskih verstvih.

»Vsi narodi so ena skupnost, imajo isti izvor, ker je Bog storil, da ves človeški rod prebiva po vsej zemlji; en sam končni cilj imajo: Boga. Ljudje pričakujejo od različnih religij (ver) odgovor na skrite uganke človeškega bivanja, ki danes kakor že od nekdaj do globin vznemirjajo človeška srca. Kaj je človek? Kaj je smisel in cilj našega življenja? Kaj je dobro in kaj je greh? Odkod izvira trpljenje in kakšen smisel ima? Katera pot pelje do resnične sreče? Kaj so smrt, sodba in povračilo po smrti? Kaj je končna tista poslednja in neizrekljiva skrivnost, ki obdaja naš eksistenco, skrivnost, iz katere prihajamo in kamor gremo? Že od najstarejših časov pa prav do današnjih dni najdemo pri različnih narodih neko zaznavanje tiste skrivnostne moči, ki je prisotna v potekanju stvari in v dogodkih človeškega življenja. To zaznavanje in priznavanje prežema njihovo življenje z globokim religioznim čutenjem. V zvezi z napredovanjem kulture skušajo verstva na ista vprašanja odgovorjati z natančnejšimi pojmi in v bolj pretnjeni govorici.« (NA, 1 - 2).

Različna verstva so torej nastala iz poskusa odgovoriti na zastavljena vprašanja. In pojavile so se

osebnosti, ki so skušale odgovoriti na vprašanja in za svoj odgovor našle ljudi, ki so jim verovali. Med temi je npr. Buda, modrec in začetnik budizma; na Kitajskem Konfucij, v Arabiji Mohamed. Gre za ustanovitelje treh velikih verstev, ki se vsako sklicuje na svojega ustanovitelja.

Poleg teh velikih verstev imamo vrsto naravnih religij starega veka in ki jih najdemo še danes med kulturno manj razvitimi ljudstvi. Vsaka religija daje na osnovna vprašanja našega bivanja različne odgovore. Kdo ima prav, kdo uči resnico?

Če učiteljem ver dodamo še filozofe vseh časov, ki so tudi razmišljali o teh vprašanjih in odgovarjali na bistvena vprašanja, zlasti še o Bogu in nesmrtnosti duše, more misleči človek obupati in sklepati: »Ne vemo in ne bomo vedeli. (Ignoramus et ignorabimus).« Zato se ne splača o tem razmišljati; rajši živimo in se veselimo, dokler je čas! Praktični materializem je torej odgovor zelo številnih ljudi modernega časa in tudi preteklosti.

Ali res ni jasnega odgovora? Človek tega odgovora ne more najti sam. Zato se je Bog sam razodel in nas poučil o sebi. Zaradi tega kristjani govorimo o božjem razodetju, o tem, kako je Bog stopil do nas ljudi in nas poučil o samem sebi in o naši končni poklicanosti. To razodetje se je začelo z Abrahamom in očaki, se nadaljevalo s preroki in

doseglo svojo končno dopolnitev v Jezusu Kristusu, kot je zapisano v pismu Hebrejcem: »Velikokrat in na veliko načinov je Bog nekoč govoril očetom po prerokih, v teh dneh poslednjega časa nam je spregovoril po Sinu (Jezusu Kristusu).«

K.H.

Manjšinska TV: »tri muhe na en mah«

Slovenska manjšinska TV. Končno jo imamo, čeprav samo za dober vzorec, ki se ne da primerjati s koprsko TV. Pa vendarle je to dolgo pričakovana obogatitev za našo skupnost. Toda RAI ne more imeti za norca slovenskih gledalcev, ki imajo enake naračniške pravice kot drugi. Starta slovenskih manjšinskih TV oddaj si niso mogli ogledati ne samo v videmski in v goriški pokrajini, pač pa tudi na vsej kraški planoti. Bivši Pontecov oddajnik na Frlugih, ki ga je odkupila RAI, je namreč na stolpu, vendar pod robom kraške planote. RAI je bil tako nemaren - ali pa ga je start slovenske TV presejtel, ker mu je bil vsiljen od zgoraj - da ni dvignil antene Pontecovega pretvornika na vrh svojega TV stolpa, ki se dviga močno nad kraško planoto. Tehničnih težav torej ni. Kdaj bo to storil RAI! Čakamo na odgovor! Kot strela z jasnega je s startom slovenske manjšinske televizije prišlo na dan dejstvo, da zdaj v Trstu ni več videti koprške TV in da čez nekaj dni ne bo videti niti ljubljanske, to je osrednje slovenske televizije. S tem so bile ubite kar tri muhe na en mah:

- odgovornost za izginotje koprškega programa v italijanski manjšini pade na slovensko manjšino v Italiji, češ da je nastala na škodo Istranov;
- italijanski manjšini se godi krivica, ker Ljubljana ni znala poskrbeti zanje;
- slovenskega programa v Trstu ne bo več videti; lahko bi dodali še desničarski propagandni učinek, ki bo vplival na bližnje volitve.

Pritožbe o okrnjenem širjenju slovenskega in koprškega programa v Trstu prihajajo tudi iz vrst SKGZ: mea culpa, gospodje, naredite mea culpa, saj je Ponteco spadal v vaš okvir in Potecove izbire so bile, tako prej, kot zdaj, tudi vaše izbire in odločitve.

R.

V Sloveniji razkol tudi med časnikarji

Nemara je zdaj, ko se demokratična oblast v Sloveniji šele oblikuje, seveda ob vzporednih kriznih stanjih in hkratnem delovanju sil in predstavnikov prejšnjega režima, tudi čas za nova gibanja in težnje med časnikarji. V novi slovenski državi pogosto opozarjajo, da bi morala biti vloga novinarjev zelo jasna in nedvoumna. V nasprotju s stališčem, ki je prevladovalo v obdobju enoumja, da so namreč časnikarji pomembni družbeno-politični delavci, kar je pomenilo, da bi morali le prispevati k izvajanju uradne politike in njenih smernic, zdaj prevladuje teza, ki izhaja iz svobodnega časnikarstva na Zahodu. Novinarji naj svoje poslušalce, gledalce in bralce predvsem informirajo z vsem, kar se dogaja v državi in družbi, javnost pa naj dogodka sama ocenjuje in vrednoti.

Ob takšni vlogi so časnikarji seveda lahko tudi člani raznih političnih strank, pri čemer pa

svojega javnega delovanja v občilih ne smejo uporabljati za to, da bi v njih razširjali lastne idejne in politične opredelitve oz. nazore. Žal pa v praksi takšna dvojnost ravnanja ni kar tako dana in zagotovljena, zaradi česar je v slovenskih občilih oz. med posameznimi časnikarji prišlo do globokih trenj, sporov in celo do razkola, o čemer pa je v javnosti malo znanega.

Stanje in usmeritev v slovenskih občilih je taka, da naj bi dva dnevnika podpirala opozicijo, zlasti Socialdemokratsko stranko z Janezom Janšo; dva dnevnika uradno oblast in posebej predsednika države Milana Kučana; TV Slovenija ima časnikarje, ki domnevno pripadajo različnim usmeritvam; državni radio pa poskuša ohranjati predvsem informativno vlogo in se praviloma izogiba - tako menijo - ideološkimi in političnim opredeljevanjem. V Mariboru je tamkajšnji dnevnik Večer pretežno na strani oblasti in

(se nadaljuje na 3. strani)

V studiu tržaškega sedeža RAI-Radio TS A sledijo prvim televizijskim sporedom v slovenščini

Evangelij življenja - nova enciklika

V četrtek so predstavili novo, enajsto, encikliko Janeza Pavla II., ki obravnava problem svetosti in nedotakljivosti življenja.

Medtem ko svet drsi v vedno bolj zagonetne pojme o življenju, iz katerih si hoče človek prikrojiti le-to, kar mu pride prav, učiteljsko vodstvo Cerkev opozarja na tiste nesprenmenljive zakone, ki jih je dal Bog človeku že ob nastanku sveta. Janez Pavel II. ponovno poudarja pribito resnico, da je gospodar življenja samo On; kadar človek ogroža življenje, si postavlja nevarne mine, ki lahko ogrožajo sožitje, demokracijo in sam mir.

Enciklika je, kakor je izjavil sam sv. oče, premišljevanje o življenju, povezano z občutkom hvaležnosti do Boga.

Okrog življenja se vrstijo zaskrbljujoča protislovja; poleg vojn in kršenja pravic obstaja zaskrbljujoča kultura smrti bodisi ob rojstvu kot ob zaključku človeškega življenja. Splav in evtanazija sta pravi poraz kulture življenja. Zato mora Cerkev dvigniti svoj glas pred temi pojavi in spominjati, da je človeško življenje temeljna vrednota, ki ima svoje korenine v dostojanstvu človeka. To velja za vsakega človeka, kjerkoli in kakorkoli živi.

Datum enciklike je 25. marec, na praznik oznanjenja, ko je Marija izrekla svoj »da«, kakor ga izreka vsaka mati.

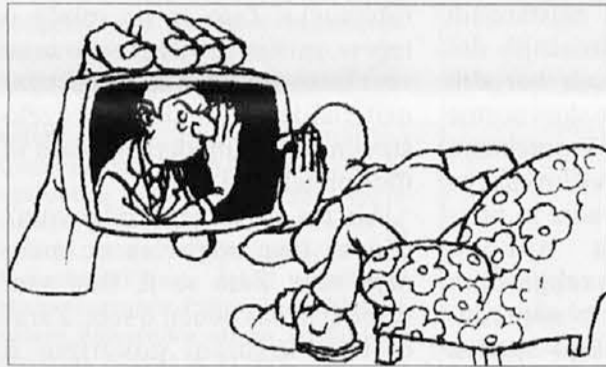
Nedelja, Gospodov dan

To je dan, ki ga je naredil Gospod. Gospodovo življenje je osredotočeno na Veliki noči. S svojim vstajenjem v tem dnevu je dokazal, da je to dan, ki ga je izbral Oče. Tako postane vsaka nedelja tedenska Velika noč, ko vernik preide z oltarne k družinski mizi in dobrotelosti v korist potrebnejšim. Pri maši ali - kakor pravimo danes - pri evharistiji se še najbolj čutimo ljudstvo nove zaveze; ker imamo Kristusa za našo glavo, se kot njegovi udje spojimo s tem združenjem pri edinstveni daritvi.

In kaj se dogaja? Eni dobesedno kradejo ta dan Bogu samemu. Enostavno uporabljajo nedeljo za svoje delo, za izlete ali pa v razne druge namene. Drugi pa ga upoštevajo, kadar se čutijo ali kadar mislijo, da je to primerno:

za večje praznike. V teh ni več samo Bog; človek se je postavil na njegovo mesto in si prikrojil božje odredbe po svoji mili volji. Potiskati sveto na rob družbe ali človekovega koledarja in ure ne pomeni pritegovati nase novo, srečno dobo.

Verniki smo za to odgovorni. V malem, kjer smo, v družini in svojem okolju vrnimo nedelji njeno svetost, da bo nedelja res Gospodov dan!

Priporočljivo bi bilo, da bi televizija v postu vsak dan za nekaj časa utihnila...

Post - priprava na Veliko noč

Ogibajmo se površne vere, ki se opira na zunanja dejanja, ne da bi spremenili ali spreobrili svoja srca. Naša dobra dela nam omogočajo notranje vstajenje, ki nas prenavlja, opogumlja in zdravi.

Post doživljajmo tako, da se opiramo na božjo besedo; skušajmo vsak dan uresničevati odgovor na vprašanje: »Ali čutim v sebi prvenstvo Boga, ki me obdaja z ljubeznijo?«

Zgodovinsko srečanje v Tipani-Taipani

V petek, 17. marca 1995, je bilo v Tipani pomembno srečanje in somaševanje dveh sosednjih škofov msgr. Alfreda Battistija in msgr. Metoda Piriha. Z njima je somaševalo še 10 duhovnikov z obeh strani meje. Poleg dovolj velikega števila domačih vernikov so bili navzoči tudi nekateri pomembnejši predstavniki oblasti: tipanski župan g. Noacco, ki je sedaj predsednik Gorske skupnosti, senator Fontanini, prof. Viljem Černo, prof. Marino Vertovec, urednika Doma in Novega Matajurja ter televizijski snemalci in novinarji. Glavni namen srečanja je bil pritegniti pozornost na ta del Beneške Slovenije, na Tersko in Karnahsko dolino, ki je verjetno najbolj pozabljeni in ogroženi

del zemlje, na kateri živijo zamejski Slovenci.

In prav na to je spomnil videmski nadškof Battisti v svojem nagovoru pri maši, ko je pozval italijansko oblast, naj vendar izpolni to, kar je zapisano v 6. členu ustave glede zaščite manjšin; naj vendar poskrbi ljudem teh goratih predelov možnost zasluzka in dostojnega življenja; naj ne dovoljuje, da tako propade ogromno bogastvo vere in kulture naroda, ki je drugačen od večinskega.

Podobno je v svojem slovenskem in italijanskem nagovoru poudaril koprski škof Metod Pirih, ki se je spomnil, da je zdaj prvič povabljen v te kraje po 10 letih škofovske službe, medtem ko je že obiskal skoraj vse Slovence po svetu, v Evropi in po vseh celinah kot škof, določen za pastoralo emigrantov. Povedal je tudi, da je bil večkrat prijetno presenečen, ko je pri Slovencih po svetu ugotovil, da so ostali tako verni in so ohranili tudi svoj jezik in kulturo, ki so ju prinesli od doma. Zato je škof Pirih vse navzoče v Tipani spodbudil, naj se ne sramujejo svojega jezika, ki ga njihovi rojaki po svetu še dobro znajo, saj predstavljajo jezik in z njim povezane navade bogastvo zanje in za večinski narod, ob katerem živijo. V italijanskem delu nagovora pa je škof Pirih citiral tudi članek iz uradnega vatikanskega glasila L'Osservatore Romano z dne 11.3.1995, v katerem piše, da je »jezik sredstvo, s katerim prihaja človek v stik z drugimi na najbolj živ način in z vso dediščino, ki so jo pred njim ohranili in razvijali mnogi rodovi, ki so živeli skupaj. Jezik je torej živ način, s katerim človek pokaže, h kateri skupnosti pripada. Zanemarjati, ne poznati ali samo omalovaževati to dejstvo prinaša nerazumevanja in more včasih načeti celo samo versko pripadnost.«

Na koncu maše se je obema škofoma lepo zahvalil bardski župnik g. Renzo Calligaro, ki je v terskem narečju izrazil svoje veselje nad tem dogodkom. Od predstavnikov oblasti je najprej spregovoril g. Noacco, predsednik Gorske skupnosti, ki je pravzaprav organizirala to srečanje, in soglasno s trditvami nadškofa

Koprski in videmski škof med somaševanjem

Battistija spodbudil višje oblastnike, naj zares kaj naredijo za rešitev teh umirajočih dolin, za katere se je sicer dolga leta tudi sam trudil in uspel vsaj v tem, da je v Tipani ustanovljen dvojezični otroški vrtec; dal je celo pobudo za toliko kritizirani predlog, da bi materam za vsakega novorojenčka dodeljevali nagrado po 100.000 lir.

Senator Fontanini ni mogel drugega, kot da je v imenu senata ponižno prosil odpustitve, da italijanska vlada že 50 let ni izpolnila tega, za kar se je zavzela z ustavo. Iskreno je priznal, da še zdaj v Rimu ne kaže nič dobrega; kljub temu je obljubil, da bo naredil vse, kar je v njegovi moči, za priznanje pravic Furlanov in Slovencev v Italiji.

Slovesno bogoslužje tega srečanja je lepo potekalo v italijanskem, slovenskem in latinskem jeziku. Spremljalo ga je zbrano petje zbora tolminskih deklet Pueri cantores; pa še pritrkovanje tolminskih mojstrov pred mašo in po maši je v ljudeh vzbudilo praznično razpoloženje. Po maši so bili vsi povabljeni k bratski zakuski. Prof. Černo je šele tedaj prišel do besede in škofu Pirihi izrazil svojo zahvalo in prisrčno veselje nad tem obiskom, ki je po njegovem mnenju zgodovinskega pomena. Škof Metod pa se je oddolžil prof. Černu s priznanjem, da je bila glavna zasluga za to srečanje le njegova, saj se je moral dodobra potruditi, da je dopovedal višjim, da ni šlo pri tem za neko konkurenco z glavno priveditvijo na binško soboto v Špetru, pač pa za pripravo na to.

Poleg bogato doživete večera je bila za vse zelo razveseljiva novica prof. Vertovca, da ima na tečaju slovenščine v Tipani stalno okrog 25-27 zelo zavzetih slušateljev, med njimi tudi plastiškega župnika g. Luigija Battistutto.

F.R.

Umrl je duhovnik Anton Žagar

Iz nadškofije Concepcion v južnoameriški državi Čile so sporočili, da je 11. februarja letos v tem mestu umrl slovenski duhovnik Anton Žagar, ki je pripadal goriški nadškofiji. Rodil se je leta 1903 v Srpencih, gimnazijo je študiral v Turinu pri salezijanecih, bogoslovje pa v Gorici, kjer je bil v letu 1927 tudi posvečen v duhovnika. Kot kaplan je služboval v Bovcu in bil od leta 1929 tudi župnijski upravitelj Soče. Od 22. junija leta 1937 je bil za župnika na Colu; med drugo vojno je bil politični interniranec v Italiji (v letih 1942 in 1943), nato vikar v Štomazu ter župnik v Sedlu pri Kobaridu.

Konec leta 1947 se je odselil v Argentino, leta 1965 pa je odšel v Čile, kjer je deloval v rudarskem mestu

Lota. Bil je župnik tega mesta in ljudje so bili nanj silno navezani. Po dolgi boleznini je umrl na dan praznika luške Matere božje. Pokopali so ga 13. februarja v mestu Concepcion.

Postni govori

V CERKVI SV. JAKOBA: nedelja, 9. aprila, ob 16. uri: p. Ernest Benko: Ljubil nas je do konca.

NA RADIU TRST A: - petek, 31. marca, ob 16.45: p. Stane Zore: Zakramenti uvajanja v krščanstvo;

- ponedeljek, 3. aprila, ob 16.45: p. Stane Zore: Zakramenta ozdravljanja: sprava in bolniško maziljenje.

2. april - 5. postna nedelja

Ko obsojaš druge, obsojaš samega sebe

Silvester Čuk

Pater Bernhard Häring, eden največjih sodobnih strokovnjakov na področju katoliške moralke (življenja v duhu evangelija), v svoji knjigi o zakramentu sprave z naslovom *Mir* navaja ta namišljeni pogovor med duhovnikom in neko ženo, ki ne more videti sosede. Duhovnik: »Za pokoro molite za tisto osebo, dokler ne boste znali biti ljubeznivi do nje!« Žena: »Antipatija do nje je v mojem srcu tako globoka, da ne morem želeti niti njenega zveličanja. Če bo ona prijazna do mene, bom tudi jaz do nje, to lahko obljubim, več pa ne!« Duhovnik: »Hočete vsaj moliti zanjo?« Žena: »Ne. Mislim, da bi pri molitvi zanjo ne mogla biti iskrena.« Duhovnik: »Potem pa molite vsaj zase! Morda ste vi bolj potrebni spreobrnjenja kot vaša soseda. Do prihodnje spovedi vsak dan molite takole: "Gospod, odpusti mi, ker sem tako trda v svojih sodbah! Pomagaj mi, da bom boljša!"«

Velikokrat smo v življenju podobni pismoukom in farizejem iz današnjega evangelija, ki so zasačili neko žensko v

prešustvovanju in jo z užitkom vlekli pred Jezusa, o katerem so vedeli, da je do žensk take vrste preveč popustljiv, saj jim je bil znan primer javne grešnice, ki mu je s solzami umivala noge in jih brisala z lasmi, on pa nič. Toda Mojzsova postava je ukazovala, da je treba žensko, ki jo zalotijo pri prešustvovanju, pobiti s kamenjem. Kaj bo rekel na to tale Jezus iz Nazareta? Si bo upal nasprotovati Mojzesu? Evangelist Janez pravi, da tožiteljem sploh ni dal odgovora, temveč se je samo sklonil in nekaj pisal potleh. Nekateri razlagajo, da je v prah pisal grehe tistih mož; francoski pisatelj Francois Mauriac pa meni, da je v tla gledal iz usmiljenja do prestrašene ženske, kajti očitajoči pogled boli, ker smo ga prevarali za ljubezen. Potem se je zravnal in jim rekel: »Kdor izmed vas je brez greha, naj prvi vrže kamen vanjo!« In vsi so šli proč, kajti videl je v njihova srca. Ženi ni rekel: »Ti si pa nedolžna. Kar si naredila, ni greh!« Ne! Videl je v njeno dušo, videl njeno skesanost, zato ji je dejal: »Tudi jaz te

ne obsojam. Pojdi in odslej ne greši več!«

Bili bi strahotno dvolični (in dejansko smo takšni), če nas v odnosu do soljudi ne bi vodila zavest: tolikokrat smo že bili deležni božjega usmiljenja, doživeli smo njegovo odpustajočo ljubezen; ali ni zdaj torej naša dolžnost, da smo obzirni, razumevajoči, usmiljeni? Ljudska modrost pravi: »Vsi smo krvavi pod kožo,« kar pomeni: vsi imamo napake, slabosti ter večje ali manjše grehe na vesti. Naslov današnjega evangeljskega odlomka je *Grešnik ne sme obsojati grešnika*.

Apostol Pavel je zapisal: »S tem, ko sodiš drugega, obsojaš sam sebe; saj ti, ki sodiš, delaš isto« (Rim 2, 1). Nemalokrat nam manjka te modrosti, da bi raje molčali, kakor pa na veliki zvon obešali slabosti in napake drugih.

Deloma je razlog ta, da hočemo (zavestno ali podzavestno) opravičevati sebe - saj, če so drugi tako slabi, mi navsezadnje nismo med najslabšimi!

POGLED V SLOVENIJO

Razkol tudi med časnikarji

(nadaljevanje s 1. strani)

predsednika republike.

V Društvu novinarjev je prišlo do globokih nesoglasij in dejanskega razkola. Nekaj znanih časnikarjev je izstopilo iz Društva; Častno razsodišče te stanovske organizacije je ohromljeno oziroma ne deluje; nejasno pa je tudi razmerje med Društvom novinarjev in časnikarskim sindikatom. Spori o vlogi časnikarjev v Sloveniji obstajajo zlasti med skupino znanih časnikarjev, v kateri prednjači Danilo Slivnik, namestnik direktorja ter glavnega in odgovornega urednika Dela. Zaslovel je zlasti z uvodniki, ki jih je do nedavnega objavljaval v sobotni številki dnevnika. Nadalje sodita v omenjeno skupino bivši glavni urednik Republike ter predsednik Društva novinarjev Slovenije Marjan Sedmak in komentatorka Dela Mojca Držar-Murko, ki je bila tudi kandidatka za novo sloven-

sko zunanjo ministrico; v skupini časnikarjev, usmerjenih proti Danilu Slivniku, pa je tudi urednik Cankarjeve založbe Janez Stanič.

Omenjeni in drugi časnikarji, ki so jasno politično opredeljeni, izgubljajo ali pridobivajo položaje v občilih predvsem skladno s spremembami moči strank, ki jim pripadajo. Dnevnik Delo npr. zapušča t.i. *Slivnikova četica*. Z njim odhaja iz uredništva menda še okrog 11 drugih časnikarjev, med katerimi je najbolj znan Vinko Vasle. Danilo Slivnik in njegovi sodelavci naj bi ustanovili nov tednik, ki naj bi se imenoval *Mag*. Izhajati naj bi začel v kratkem, domnevati pa je, da bo politično močno zavzet in jasno opredeljen.

Pri Delu naj bi Tit Doberšek obdržal položaj direktorja ter glavnega in odgovornega urednika, vendar mnogi menijo, da mu to ne bo uspelo. Za naslednico Danila Slivnika velja

Mojca Držar-Murko, ki je bila nekoč somišljenik stranke komunističnih prenoviteljev, zdaj pa je - tako kaže - privrženka LDS.

Ob omenjenih gibanjih in spremembah napovedujejo, da bo *Republika* kmalu prenehala izhajati. Šla bo v pozabo in zgodovino, kot so v Sloveniji v naglici in skoraj neopazno odpravili priznanja in nagrade Toneta Tomšiča (nekdanjega komunističnega revolucionarja) najbolj zaslužnim časnikarjem. Zdjaj novinarjem podeljujejo priznanje Združenja za demokratizacijo javnih glasil, ki so ga pomenovali po predvojnem časnikarju Francu Terseglavu.

F.Z.

Še ena pobuda za spravi akt

V Sloveniji se nadaljujejo soočanja mnenj o vsebini in značaju proslavljanja 50. obletnice konca druge svetovne vojne ter zmage nad fašizmom in nacizmom. O tem je zlasti veliko prispevkov, pa tudi polemičnih stališč in trditvev, ki jih objavlja osrednji dnevnik Delo v svoji sobotni prilogi. *Združeni ob Lipi sprave*, to je skupina nekdanjih partizanov in domobrancev, je Državnemu zboru poslala posebno peticijo o proslavljanju omenjene obletnice. Predlagajo, da bi Državni zbor sprejel naslednjo izjavo: »Državni zbor Republike Slovenije, upošteva ugotovitve Združenih ob Lipi sprave v predlogu deklaracije o narodni spravi z dne 15. junija 1990, izreka v imenu slovenskega naroda in v svojem imenu obžalovanje za vse žrtve državnega terorizma po končani vojni, zlasti za množične poboje vrmljenih domobrancev, za množične poboje podjetnikov, trgovcev in obrtnikov kot razrednih sovražnikov in za umore nasprotnikov v tajnih ali za javnost prirejenih sodnih procesih.«

V utemeljitvi peticije o narodni spravi, ki naj bi ga sprejel Državni zbor, avtorji opozarjajo, »da je sprava prvi in neobhodni pogoj miru in vsakršnega napredka naše mlade države. Vzrok za zavlačevanje sprejetja deklaracije o narodni spravi vidimo v sožitju sedanje oblasti s prejšnjo enoumno, ki ji ni bilo do resnice, zaradi česar tudi sedanja oblast zločine nad slovenskim narodom ocenjuje le kot oprstljive napake. Sprejem ali odklonitev peticije o narodni spravi bo merilo moralne moči Republike Slovenije in njene oblasti.«

V Ljubljani se je medtem razširila novica, da bo nekdanji domobranec Vinko Levstik, ki zdaj živi v Gorici, ob 50. obletnici konca druge svetovne vojne ustanovil *Slovensko domobransko legijo*. Sestavljali jo bodo še živeči domobranci doma in po svetu. Omenjena legija naj bi se udeležila slavnostnega spreveda v Ljubljani in pri tem razvila transparent z napisom »Stopa zdaj na plan slovenski domobran.«

F.Z.

Slovensko perspektivovstvo

Med številnimi slovenskimi publikacijami, ki se ukvarjajo z družbeno in umetnostno problematiko, je ta mesec še posebej zanimiva revija *Borec* (535-37). Ta je v zadnjih dveh letih korenito spremenila svojo usmeritev, postala »Revija za zgodovino, literaturo in antropologijo« in se odprla za dialog. Glavna tema zadnje številke, prav tako pa bo tudi v naslednjih, je raziskava pod naslovom Slovensko perspektivovstvo kot kulturno dejstvo in intelektualno gibanje. To raziskavo vodi dr. Taras Kermauner.

Perspektivovstvo je bilo gibanje - ali, bolj rečeno, skupina - intelektualcev, ki so se ob koncu 50. in skozi 60. leta najprej formirali okoli Revije 57; svoja izhodišča in hotenja so izkristalizirali ob reviji *Perspektive* (po tej nosi gibanje tudi naslov), po vladni ukinitvi *Perspektiv* pa nadaljevali v krogu revije *Problemi*. *Perspektivovstvo* je eno izmed najpomembnejših gibanj v slovenski povojni kulturni in družbeni zgodovini in je temeljnega pomena za slovensko pomlad. Njegovi eminentni predstavniki so Taras Kermauner, Tine Hribar, Jože Pučnik, Dominik Smole, Dane Zajc, če omenim le nekatere. Gibanje je prinašalo predvsem kritiko stalinizma in totalitarizma nasploh in je torej izražalo zahtevo po politični svobodi. Pomembno je pri razvoju sodobne slovenske filozofske misli, saj so ravno perspektivovci (Tine Hribar) prvi prevajali in objavljali dela Heideggerja in Sartra, kar pa je odločilno vplivalo tudi na razvoj slovenske modernistične literature (Zajc, Smole). *Perspektivovcem* gre torej za slava, da slovenska povojna filozofija in literatura nista bili več podvrženi diktatu strogo utilitaristične misli komunistične ideologije.

V zadnji številki revije *Borec* je objavljenih več prispevkov na to temo, predvsem pa sta zanimivi razmišljanji dr. Leva Krefta in dr. Tarasa Kermaunerja. Dr. Lev Kreft pravi v članku *Perspektive in položaj inteligence v socializmu, da je njegov namen prikazati, »kako se je v totalitarizmu v 60. letih dalo misliti upanje in kako je bilo zamišljeno delovanje na domišljeni podlagi.«* Dr. Taras Kermauner pa v prispevku *Perspektivovski svet v perspektivovski dramatik* preko dram, ki so nastale v krogu *Perspektiv* (Kozakova Afera, Smoletova Antigona, Zajčeva Otroka reke in mnoge druge), zelo izčrpno predstavlja miselni in zgodovinski razvoj gibanja, predvsem pa vključuje vanj svoje najnovejše in daljnosežne premisleke o slovenskem hic et nunc.

Monika Osvald

Sporen obisk srbskega patriarha v Sloveniji

V slovenski javnosti se je razširila novica, ki pa uradno ni potrjena, da bo 16. junija prispel na obisk v našo državo srbski patriarh Pavle. Blagoslovil naj bi Srbe, ki so bili žrtve povojnih pobojev in počivajo v Kočevskem rogu. Ob omenjeni novici časniki opozarjajo, da je patriarh Pavle privrženec sedanje politike srbskega režima in predsednika Miloševića, pri čemer soglašajo s trditvijo, »da je Srbija povsod tam, kjer so srbski grobovi.« Šlo naj bi torej za obisk, ki ima politični namen in značaj.

Na domneve o obisku patriarha

Pavla se je prva odzvala stranka narodnih demokratov. »Tisti, ki je dovolil obisk, izziva slovenski narod,« je zapisano v izjavi. Dokument pa se takole nadaljuje: »Nameravani obisk srbskega patriarha naj bi bil tudi izrazito izzivanje Hrvatov, zaradi česar bi lahko prišlo do poslabšanja stikov s to državo. Pri Hrvatih bi lahko spodbudili sumničenje, da gre za oživljanje klasičnih jugoslovenskih razmerij: Srbi s Slovenci proti Hrvatom. S tem naj bi se Slovenija čim bolj zapletala v balkanske zdrahe. Najhujše pa naj bi bilo slabšanje položaja Slovenije pri

pogajanjih z Zahodom. Verjetno ni naključje, da bi prišel patriarh Pavle prav v času, ko so se Sloveniji odprla vrata v evropske povezovalne tokove. Nekdo nas očitno želi videti tesno pripete in zvezane z Balkanom.« O nameravanem obisku v Ministrstvih za notranje in zunanje zadeve Slovenije še nič ne vedo. Iz urada ljubljanskega nadškofa pa prihaja vest, da patriarha Pavla niso vabili, »vendar bo visokega predstavnika pravoslavne Cerkve sprejel tudi slovenski metropolit in ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar, če bo to gost zaprosil.«

M.

POLITIČNO DOGAJANJE V ITALIJI

Bližajo se upravne volitve

Upravne volitve dobivajo vse večji politični pomen. Za nas so volitve zanimive in pomembne, ker bomo v nekaterih občinah prvič nastopili vsi Slovenci skupaj, medtem ko ne bomo volili za obnovev deželne svete. Politični pomen imajo bližnje volitve predvsem v očeh Silvia Berlusconija, ki stavi vse na zmago na deželnih volitvah. Na to zmago resno računa, ker ima na svoji strani še vedno večino javnega mnenja, ki se še ni zavedla njegove zainteresiranosti in puhlosti njegovih argumentov. Čas ne dela njemu v dobro. V svojem taboru, ki še ni prerasel iz gibanja v stranko, se vse bolj pogostoma postavlja vprašanje, kdo je pravzaprav pravi voditelj. Na desni namreč od lanskim volitev raste Fini, s sredine pa prihaja Buttiglione, ki bo povečal vrste bivših demokristjanov v taboru Forza Italia, čeprav ne bo prinesel velikih množič. V preteklih dneh je postalo tudi očitno, da se v Italiji oblikujeta dva tabora, ki se bosta v prihodnje izmanjavala na oblasti, v katerih pa ni mesta za pravo sredino. To je tako res, kot je res, da je to krivično za volilce, ki se bodo morali nujno izreči za desnico ali levico. Zato se obe strani

odpovedujeta fašizmu na eni strani in komunizmu na drugi. S tem postaja Fini avtomatično prvak desnega tabora, D'Alema pa levega. Ta dva sta v preteklih dneh (in morda še prej) našla skupno govorico in se nekako dogovorila, da bi bile parlamentarne volitve oktobra. Berlusconi se je zavedel nevarnosti in - čeprav mu Fini prisega zvestobo - vztraja pri zahtevi po junijskih volitvah. Na ta način se bo izognil tudi zakonu proti monopolom, ki ogroža njegov imperij.

Politične enotnosti katoličanov je konec. Zadnji dnevi so pokopali še zadnje upe. Cerkev se je tega že davno zavedla, a je kljub vsemu skušala držati skupaj sistem, ki je bil uspešen proti komunistični nevarnosti, a se je podrl, čim je bila ta nevarnost mimo. Italijanska Cerkev je to sprejela brez travm in je takoj opozorila, naj je nihče ne sili, da bi zavzela stališče v korist katerkoli skupine. Vendar pa je kardinal Ruini opozoril na potrebo, da kristjani združijo sile, čeprav niso v eni in isti stranki, ko bodo morali zagovarjati krščansko gledanje na temeljne probleme družbe.

-S

Slovenska Istra na pragu novega razvojnega razmaha

Milan Gregorič

Po več kot desetih povojnih letih negotovosti glede usode Svobodnega tržaškega ozemlja in po hudem gospodarskem in demografskem potresu, ki ga je doživela bivša cona B po priključitvi k Jugoslaviji, je na začetku 60. let stekel hiter proces gospodarskega razvoja in ponovne poselitve, ki ga je ob industriji in turizmu zaznamovala predvsem pomorska oz. pristaniška dejavnost z vsem, kar nosi za seboj (transportna podjetja, železnica, špedicije, agencije idr.). Razvoj je bil tako hiter, da je presenetil celo njegove načrtovalce, saj je koprška Luka že v nekaj desetletjih po tonaži celo že prehitela Trst, če odmislimo tržaški naftovod.

Tri obalne občine pa so se po ustvarjenem narodnem dohodku na prebivalca kmalu prebile v sam slovenski vrh ter so se ob intenzivni poselitvi s svojimi 75.000 prebivalci razvile v tretji največji urbani konglomerat Slovenije (za Ljubljano in Mariborom). Sledila je krajša kriza v 80. letih, ki je dosegla svoje dno ob razbitju jugoslovenskega trga ter ob naporih družbene, politične in gospodarske preobrazbe Slovenije, vključno z vzpostavitvijo njene državnosti. Čeprav ta proces še ni končan, so že vidni prvi znaki revitalizacije in kaže prav obalno področje (skupaj z ostalim obmejnem primorskim prostorom) znake najvišje stopnje razvojne dinamike predvsem na področju obrti in drobnega gospodarstva kot tudi po ustvarjenem dohodku in osebnih dohodkih na prebivalca oz. zaposlenega.

Med vzroki so prav gotovo tudi obmejna lega ter večja količina denarja, ki se preliva čez mejo tako skozi italijanske pokojnine in desetisoče ljudi, ki dnevno odhajajo na tako ali drugačno delo čez mejo.

To namreč pospešuje ne samo razvoj drobnega gospodarstva, ampak posredno tudi gostinstvo, trgovino, zavarovalništvo, banke in končno z rastjo prebivalstva tudi šolstvo, zdravstvo in druge spremljajoče dejavnosti. Slovenska Istra je namreč danes med redkimi področji Slovenije, ki še beležijo demografsko rast. Glavni vlečni konj razvoja pa še naprej ostaja Luka, ki združuje take razvojne potencialne, ki že pomembno določajo razvoj slovenskega gospodarstva. To spoznanje je dokončno prodrlo tudi v razvojne programe države, saj je bila po dolgih desetletjih brezuspešnega prepričanja končno dana prednost prometni osi Koper-Murska Sobota ter bodo tako odseki avtoceste Razdrto-Koper zgrajeni že v par letih. Velika gradbena investicija bo dala novo finančno injekcijo tudi ostalim odvisnim dejavnostim. Tudi mimo priprav na izgradnjo ceste se v Koprju začenjajo še druga pomembna gradbena dela, kot npr. dograditev tretjega luškega bazena ob Ankaranu, izgradnja velikega poslovnega centra Tonocity v režiji združenja avstralskih poslovnežev in pod vodstvom našega primorskega rojaka Zrima, ki naj bi dal streho okrog 200 različnim podjetjem; izgradnja večnamenske športne dvorane s 23.500 m² pokritih površin, vključno z nekaj bazeni idr.

Hiter razvoj pa ima tudi kako svojo lepoto napako, med katerimi je prav gotovo tudi ta, da se je omejeval na ozek obalni pas in njegova primestna naselja, medtem ko je bila notranost slovenske Istre dolgo izpostavljena demografskemu siromašenju. Upati je, da bodo ob dograjevanju infrastrukture na podeželju končno enkrat izdelani in uresničeni tudi programi gospodarskega in družbenega razvoja podeželja.

Delovanje nove občine Brda s sedežem na Dobrovem

Na zadnjih krajevnih volitvah v Republiki Sloveniji so bili v Svet občine Brda izvoljeni štirje svetniki iz vrst Slovenskih krščanskih demokratov, trije kandidati Slovenske ljudske stranke, trije svetniki Združene liste socialnih demokratov, trije iz vrst Liberalne demokracije Slovenije, dva iz Združene liste in en predstavnik Socialdemokratske stranke Slovenije. Združena lista naj bi predstavljala predvsem interese Kmetijske zadruge Brda in je določena posebnost v okviru Slovenije. Občinski svet obsega 16 članov, župan pa je član LDS.

Stranke, ki izvirajo iz Slovenske pomladi, imajo v svetu osem članov, kar je točna polovica. Po volitvah se je v občini izoblikovala nekakšna »vlada narodne enotnosti«, ko so vse v svetu zastopane stranke dobile določene položaje. Možno pa je, da bo v bodoče, v zvezi s posamezno problematiko, prišlo do razdelitve v pozicijo in opozicijo.

Občinski svet je imel svojo tretjo sejo 3. marca. Med točkami je bila najvažnejša obravnava osnutka sta-

tuta. Določena je bila dvomesečna javna razprava o načinu notranje strukturiranosti občine, to je oblikovanje krajevnih skupnosti ali vaških odborov. Sprejet je bil tudi sklep o razpisu natečaja za izdelavo grba, pečata in zastave občine Brda. Svet je sistematično delovna mesta in določil sosvetnika načelniku upravne enote Nove Gorice. Svet je zahteval tudi ponovno razgrnitev prostorskega plana z možnostjo sprememb in dopolnitev za območje občine Brda.

Začela se je obnova občinskih prostorov. Občina ima namen posebej delovati na področju turizma in promocije Brd, pri skupnem nastopanju proizvajalcev vina, pri pospeševanju kozanskega področja in pri sanaciji plazov. Pri tem se že kažejo potrebe po formiranju sklada stavbnih zemljišč občine Brda.

Stranke, ki delujejo v novi občini, bodo za svoje delovanje dobile določeno vsoto na svetnika, ki je bil z njihove liste izvoljen v občinski svet. Predlagana je bila tudi ureditev parka v Borovem gozdiču pri gradu Dobrovo.

Peter Stres

V Moskvi so katoličani zasedli cerkve

V neki ruski vasi je šel katoliški duhovnik k vaškemu šefu kolhoza in pokazal odredbo iz Moskve, po kateri bi moral vaški kolhoz zapustiti prostore katoliške Cerkve, a mu je šef kolhoza samo zajedljivo odvrnil: »Jelcin je daleč in tukaj sem šef jaz.« Niti ni potrebno dodajati, da je kolhoz še vedno v vaški cerkvi. Tako nekako se je iztekla tudi »okupacija« prostorov katoliške Cerkve v Moskvi, kjer so se ruski katoličani naveličali čakati in so zasedli svoje prostore, ki jih imajo sicer v najemu nekatera podjetja za svoje namene.

Pred dnevi je v ulico Mala Gruzinka v Moskvi prišla policija in razgnala katoličane, ker je najbrž Evgenij Petrovič Afanasev, bivši ruski parlamentarec, za to poskrbel; sam ima namreč v cerkvenih prostorih svoje podjetje. Katoličani so dobili nazaj svojo cerkev leta 1993 z vladnim odlokom, a kaj, ko jim je nočejo dati, ker so zasedene. Prav zato so se odločili za zasedbo zgradbe, a jih je policija nasilno razgnala in zavedi še ni videti konca. To je samo ena od zgodb, ki pričajo, v kako težkem položaju je že itak maloštevilna katoliška Cerkev v Rusiji. Moskovski nadškof msgr. Tadeusz Kondrusewic je pri oblasteh že večkrat urgiral, a ni nikdar prejel odgovora. Zasedena je tudi cerkev brezmadežnega spočetja v ulici Mala Gruzinka.

Zadeva je toliko bolj zaskrbljujoča, če pomislimo, da je v celi Rusiji samo 25 svetišč, v katerih lahko katoličani nemoteno opravljajo svoje obrede, od teh je deset cerkva in 15 kapelic. Uradno priznanih pa je 69 župnij in zato si lahko predstavljamo nejevoljo ruskih katoličanov.

-jp-

Vpliv televizije na družino

V Courmayeurju so se 20. in 21. marca letos zbrali predstavniki vseh italijanskih televizijskih hiš in predvsem strokovnjaki, ki proučujejo fenomen televizije, na kongresu, ki je imel naslov *Target družina*, se pravi: Objektiv družina. S tujko *target*, ki se je udomačila tudi v slovenskem poslovnem žargonu, se označuje tisti cilj, ki ga hoče doseči reklama ali oddaja.

Tokrat so v Courmayeurju govorili o italijanski družini, ki veliko svojega prostega časa preživlja pred prižganimi televizijskimi sprejemniki. Podatki, ki so jih na posvetu navedli, so naravnost grozljivi. V Italiji gleda vsak dan televizijo 45 milijonov ljudi, ki povprečno preživijo pred ekranom po 4 ure in 23 minut. To zaskrbljujočo visoko število pa zaseni podatek, da je vsak dan pred televizijskim sprejemnikom nad šest milijonov italijanskih otrok, ki jo gledajo povprečno 3 ure in 7 minut. Ti podatki so tako zaskrbljujoči, da sami televizijski možje pravijo, da bi tiraniji televizije vendar lahko že našli konkurenta. Izpostavili so predvsem dejstvo, da postaja italijanska družina zaradi televizije vsak dan bolj zaprt in nesocialna; s sosedi se družine skorajda ne družijo več, enako s sorodniki. Televizija zapira ljudi v majhne skupnosti, namesto da bi jih odpirala novemu. Vpliv reklame je poguben in zelo močan predvsem na otroke, ki so pred televizorji prepuščeni sami sebi, tako da lahko že rečemo, da je najcenejša in najboljša (?) varuška v Italiji prav televizija. Prav zaradi tega so strokovnjaki na posvetu o televiziji in družini vedeli povedati, da bi morali TV programe precej spremeniti in jih bolj prirediti družinam in otrokom. Med italijanskimi TV hišami vlada danes pravi boj za reklame in denar, ki ga zanje odštevajo tovarne, ki reklamirajo svoje izdelke. Vse to se meri s t.i. »audienco« metrom, ki pa skoraj ne dopušča, da bi bili programi kakovostni. Na posvetu so se torej zavzeli za »prijaznejšo« televizijo, ki bi družini pomagala, ne pa jo razbijala.

-jp-

ISKRICE

V Tokiu je bil pred leti bestseller fantastični roman *Deadly Perfume* Thomasa, v katerem avtor opisuje teroristični napad v podzemskem vlaku s smrtonosnim plinom. Ali je bil eden izmed 150.000 bralcev tega romana tudi terorist? Avtor se ne čuti odgovornega. Žal danes realnost večkrat presega domišljijo.

Sicilski škofje so ostro nastopili proti filmu *Piovra 7*. Sicilija, zatrujejo škofje, ni samo mafija. Sicilijanci vsekakor trdijo, da so prve žrtve mafije oni sami.

Politiki dajejo veliko pomembno-

sti »spotom« ali politični propagandi po televiziji. Tako sami zgovorno dokazujejo, kako pojmujejo sposobnost odločanja državljanov.

Sedem evropskih držav je že odprlo meje; med njimi se lahko potuje brez dokumentov in carinskih pregledov. To še ne velja za Italijo, ker ni izpolnila še vseh obveznosti po Schengenovi konvenciji.

Dnevnik *Republika* je na tem, da preneha izhajati. Veliki manevrator, ki ostaja v ozadju, je sedaj usmeril svoj pogled v Delo. Tu že ni več

Slivnika.

Pustna neumestna šala v Ajdovščini nam pravi, da so nekateri ljudje izgubili čut za dostojnost. Smešenje božjih predmetov, molitve in papeža naj ne bi bilo nič slabega. Ni pa vseeno se udeležiti tistega pustnega spreveda ali velikonočne procesije.

Sprava in praznovanje 50. obletnice ne pomeni samo priznanje zločinov fašizma in nacizma...

25. marec je pomemben dan za krščanske matere. V Sloveniji to velja. Zakaj pa je pri nas skoraj izginil?

Venček

Srečanje s slovenskimi pisatelji

Goriški LOGLAB je priredil v Gorici imeniten kulturni večer, ki se ga je udeležilo veliko ljudi. Na goriškem gradu so v prostorih Pokrajinskega muzeja hoteli organizatorji predstaviti italijanskemu delu Gorice slovenske pisatelje iz Trsta v italijanskih prevodih.

Zamisel se je porodila kulturniku Miranu Košuti, izvedli pa so jo igralci gledališke skupine »I Comedianti di Ugo Amodeo«. S svojimi literarnimi deli so se na gradu predstavili Aleksij Pregarc, Miroslav Košuta, Sergej Verč, Marko Kravos, Dušan Jelinčič, Boris Pangerc in Ace Mermolja. Njihova dela so v italijanski jezik prevedli Daria Bertocchi, Arnaldo Bressan, Marija Cenda, Diomira Fabjan Bajc, Jolka Milič, Paolo Pivitera in Boris Pahor.

Tigrova nova obleka

V hvaležen spomin na pok. msgr. dr. Lojzeta Škerla

Ambrož Kodelja

So ljudje, ki jih v življenju srečaš in tudi vzljubiš. So pa zopet drugi, ki se obnje slučajno spotakneš in ti ostanejo v nepozabnem spominu. Nekje v sredi med tema dvema ugotovitvama mi je ostal v spominu pokojni gospod doktor, kot sem ga vedno imenoval. Spoznal sem ga pred desetletji na potovanju po Siciliji. Nato so se najini stiki ohladili in pred leti, ko sem slučajno prebral neko razpravo o moralni teologiji, ki se mi je zdela nekoliko nenavadna, sem ga poiskal. Drugič sem ga poiskal s prošnjo, da bi prebral neko moje predavanje, ker sem zadnji hip zvedel, da bo med poslušalci tudi nekdo, ki je rad dlakoepski. Da ne bi spustil kakšnega prevelikega kozla, sem ga poprosil, da naj mi on to vsaj po ovinkih prepreči... Obakrat sem ostal izredno presenečen. Po kraško, sočno in jasno mi je povedal: »To je zanič! To ni prav! Tako ne govorimo več! To je drugače, kot ti misliš! To naj bo tako!« Stavki, kot bi jih snemal iz kraškega portala, ki sta ga zlizala burja in dež. Trdi, brez potrebnega slepomišljenja, realni, kot je realen kraški kamen!

Veliko je zahajal v rodno Sežano. Rada sva se dobila pod pokopališčem in se sprehodila po stari cesti proti Vrhovljam do bivše meje republiške fare. Koliko zanimivih misli sem bil deležen pa tudi ostrih pogledov, če mu kaj ni bilo po volji! V vsej njegovi navidezni trdoti sem občudoval tudi čut sočustvovanja in razumevanja za stvari, za katere nisem nikoli mislil, da ima posluš. Ob smrti pa mu nekaj dolgujem: zato ta zapis.

Letošnji knjižni dar Goriške Mohorjeve družbe nam je prinesel tudi knjigo Zorka Jelinčiča Pod svinčenim nebom. Ko sem jo

prebral - in to dvakrat - sem se razjezil. To delo ni spadalo v redno knjižno zbirko pri GMD. Nič bi ne imel proti, če izide kot izredna knjiga, ne pa kot redna. (To smo slišali tudi po Radiu Trst A). Smola je botrovala, da sem več kot eno desetletje živel v kraju, kjer sta bila vsaj dva tigrovca, pa zato marsikaj vem, da je bilo drugače, kot je v knjigi napisano. Tako sem poslal tri pisma - svetopisemsko: tebi eno, Mojzesu eno in Eliju eno - trem svojim sobratom. Prvi ni odgovoril in vem, da ne bo. Drugi mi je pisal dvakrat. Prvič pravi: »Gre za spomine starega borbenega liberalca. Odkriva novo plat naše primorske polpreteklosti, ki je bila meni neznan. Bralci pa bodo videli, kakšen je bil slovenski skrajni nacionalizem: nič drugačen od ostalih šovinizmov, če bi kdaj zavladal. Tako sklepam, sicer pa sem knjigo samo preletel.« Za dober teden mi ta zopet piše: »Sedaj sem jo namreč prebral in mislim, da res ni bila primerna kot redna knjiga za Mohorjeve naročnike. Upam le, da ne bo našla kaj dosti bralcev, zlasti zato ne, ker je v drugem delu pripovedovanje precej zmedeno.« Dr. Škerl pa mi je na lepi vizitki napisal tako: »Hvala! Sem bil (v uredništvu GMD), a nisem več. Nisem vedel, kaj bodo izdali. Tvoja dolžnost bi bila, da bi napisal kritiko, ker pač poznaš.« To naj bo posvečeno njemu, ki sem ga cenil in spoštoval.

Knjiga Zorka Jelinčiča Pod svinčenim nebom bo doživela najrazličnejše komentarije. Ko jo preberemo, spoznamo, da je bila pisana v tipični ihti. Naj mi tega nihče ne zameri! To diha iz dela. Ne morem se strinjati in tudi ni res, da se KP nianimala za organizacijo TIGR ali da je njihovo delo omalovaževala. Tedanja KP je drugače vrednotila delo tigrovcev, vedno pa jih je štela in tudi finančno podpirala. Tigrovci so bili vsaj frakcija KP, če ne popolnoma njihovi. Prav tako ne smemo mimo dejstva, da so prav oni povzročili veliko gorja nekaterim duhovnikom, ki so bili veliki narodnjaki. Naj naštejemo nekatere: »Štefan Tonkli na Grahovem ob Bači. Še danes ima tigrovec šivalni stroj, edino doto Štefanove sestre, ki je bil zaplenjen, ko je moral od tam zbežati. Hvala na Bukovem, Peter Šorli v Podmelcu itd. Kaj vse so ti sobratje pretrpeli na račun tigrovskih prosvetnih spletk!« Prav tako ni res, da so bili Baškograparji veseli, da se po Jelinčiču imenuje kočna Črni prsti. To je tedaj vsilil komite iz Tolmina in ni bila to želja planincev. Kdo je tedaj lahko oporekal »višji narodni inštanca«? Obdobje, ki obravnava Baško grapo in tedanj čaš, je dobesedno zmaličeno. Jasno pove, da so bila tam sredstva samo na njihovi strani, medtem ko jih na drugi ni bilo; zato tudi razen cerkvenega delovanja v cerkvi ni bilo možno organizirati nič drugega. Prenašanje ilegalne litera-

ture iz Jugoslavije preko hribov je bilo na eni kot na drugi strani. Razlika je bila samo ta, da so duhovniki tihotapili mohorjeve in poleg verskih tudi prosvetne knjige, medtem ko so tigrovci v glavnem tihotapili marksistično literaturo. Ostalo, kar je prišlo zraven, bodisi knjige bodisi revije, pa so jim služile za kamuflažo. O tem smo se lahko prepričali ob potresu, ko so bila še nekatera podstrešja polna propagandne komunistične literature iz tistega časa. Tisti, ki smo poznali tigrovce, smo bili vedno v zagati, od kod imajo sredstva, ker so živeli nekoliko nevsakdanje, pa tudi njihove pokojnine niso bile tako zelo skromne... Starejši vedo povedati, da so ohranjali stike s tigrovci prav zato, ker so jih plačevali za najrazličnejše usluge. Kakšne so bile te usluge? To presodite sami! Vsega tega v Jelinčičevi knjigi ni. Kot tudi ni dejstva, da so bili v bivši Jugoslaviji glavni ovaduhi in sodelavci OZNE. Pa me prav nič ne briga, kaj bo ob vsem tem mislil kateri naš zgodovinar, ki se danes baha s proučevanjem TIGRA: v tistem času pa je bil tudi on takšen!

Vse to ni kritika knjige, je pa del realnega prikaza na ponarejanje dogodkov, za kar Zorko Jelinčič ne more biti pohvaljen. Ne bom se spuščal v poglavja, ki obravnavajo Goriško; tu so stvari prikazane zmedeno in nerealno. Predobro pa poznam prvi del, zato lahko rečem, da je velika škoda kot tudi nečast za našo častljivo GMD, da se je spustila na tako nizko raven.

Vam, g. doktor Lojze Škerl, pa hvala in upam, da sem vam izpolnil vsaj del želje, kot ste mi celo »ukazovalno« naročili!

VERO ŽIVETI IN JO POSREDOVATI

Iz življenja misijonske Cerkve

Priloga »KATOLIŠKEGA GLASA« št. 13 - 30. marca 1995

Dragi bratje in sestre!

Stopamo v postni čas z željo po spreobrnjenju, kar za nas pomeni predvsem pričevanje ljubezni v duhu evangelija.

To naše vsakoletno srečanje v postnem času je letos za nas še posebno važno zaradi zborovanja, ki bo meseca novembra v Palermu. Prvo tako zborovanje je bilo že leta 1976 v Rimu na temo: *Evangelizacija in človeški napredek*, drugo, z naslovom *Krščanska sprava in človeška skupnost*, pa je leta 1985 bilo v Loretu. Zborovanje, ki bo letos v Palermu, bo nosilo naslov: *Evangelizacija in pričevanje ljubezni za prenovitev italijanske družbe*, kar se tudi odlično ujema z našim pastoralnim načrtom o družini, saj »krščanska družina živi in tudi drugim posreduje svojo vero.« Prepričani smo namreč, da bo tudi družba drugačna, boljša, če bomo imeli dovolj poguma, da bomo tej družbi prikazali podobo družine, kot jo predvideva božji načrt. Danes namreč bolj kot kdajkoli prej obstaja nevarnost, da tudi kristjani z nekakšnim odobravanjem zrejo na življenje današnje družine in družbe kot na nekaj, kar se pač ne da spremeniti. In vendar smo kot kristjani prav mi poklicani, da družbi in družinam še posebej s svojim življenjskim pričevanjem pokažemo, da je prav evangelij s svojim veselim sporočilom tisti, ki edini lahko da življenju smisel. To je naša prva in glavna dolžnost ljubezni do bližnjega, saj svet to evangeljsko sporočilo željno pričakuje, tudi če se tega morda ne zaveda. Družina, ki živi po evangeliju, postane tako prava misijonarka, »Cerkve v malem« in kačipot drugim družinam. Ko smo torej vse to premislili, nam ne preostane drugega, kot da se vprašamo kot na binkoštni dan po Petrovem govoru:

»Bratje, kaj naj storimo?« (Ap. dela, 2, 37).

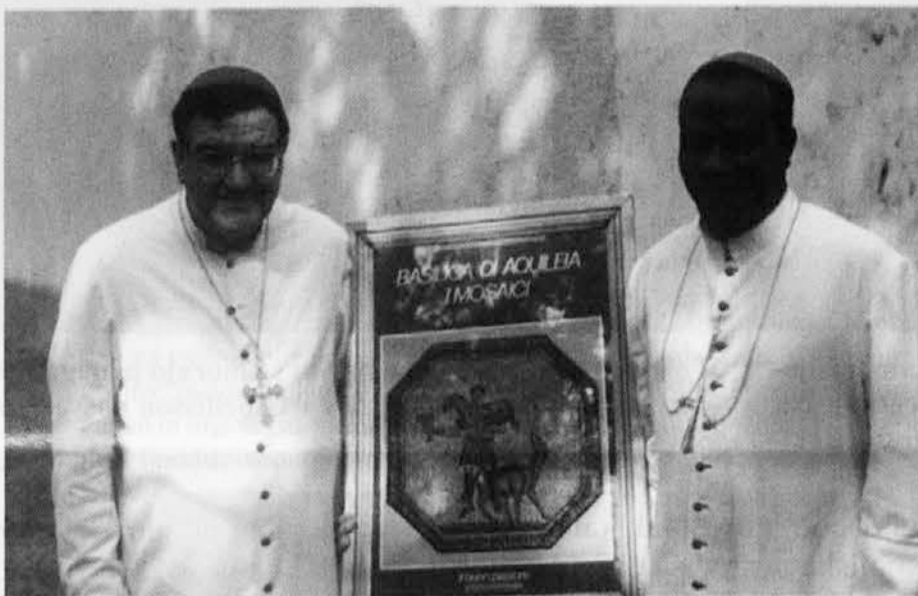
Za letošnji postni čas bi dal dva predloga:

1) Da bi božjo besedo spet postavili v središče svojega življenja in tako spoznali, kaj Duh govori Cerkvi in Cerkvam. To je tudi namen letošnjega srečanja v Palermu, namreč da bi z vero, ponižnostjo in pravim spoznanjem sledili božji volji.

2) Da bi svojo vero tudi dejansko, v vsakdanjem življenju posredovali svojemu bližnjemu, posebno tistim, ki so v potrebi, bodisi da so to družine, bodisi posamezniki, zlasti še tisti, ki zaradi različnih težavin problemov niso več sposobni zaznati čudovitega načrta, ki ga ima Bog z njimi.

Moje voščilo za letošnji postni čas naj bo torej to, da bi nas spet privedel k Bogu in da bi se naše družine preko njega čutile del občestva božjega ljudstva.

P. Anton Vital, nadškof

Nadškof Anton Vital Bommarco in msgr. Vital Yao, nadškof v Bouaké

Manikrò - srebrni jubilej

Letošnji 25. januar je za goriško Cerkev zelo pomemben dan: tega dne pred 25 leti je namreč takratni nadškof Peter Cocolin na svojem prvem potovanju v Afriko v gobavskem naselju Manikrò na Slonokoščeni obali blagoslovil prvih 30 hišic za gobavce, ki jih je tam zgradila goriška nadškofija. Istega dne pozno popoldne je blagoslovil še temeljni kamen cerkve v Kossou, prav tiste, ki je čez leta po čudovitih načrtih božje previdnosti postala glavna cerkev prve goriške misijonske postojanke v Afriki.

Petindvajset let ni ravno dosti, vendar smemo trditi, da so ta leta za goriško nadškofijo bila bistvenega pomena. Velika zasluga za to gre

tudi sedanjemu nadškofu p. Antonu Vitalu Bommarco, ki je že od vsega začetka svojega pastirovanja med nami z veliko zavzetostjo sledil in na vse načine podpiral misijonsko delovanje goriške Cerkve na Slonokoščeni obali.

Če se zdaj ozremo na tisti 25. januar leta 1970, lahko rečemo, da smo dosegli mnogo več, kot je bilo po človeških računih takrat pričakovati. Na Slonokoščeno obalo smo namreč odšli le kot nekakšni pomočniki drugih misijonarjev, toda kmalu je goriška nadškofija v tem misijonu postala vodilna sila bodisi v evangelizaciji prebivalstva bodisi v rasti njegovega socialnega napredka, saj je v teh letih odposlala na

Slonokoščeno obalo več kot 80 oseb, ki so vsaj nekaj let svojega življenja posvetile verski in socialni rasti tamkajšnjega prebivalstva.

Misijonarji, ki so delovali na Slonokoščeni obali, so bili raznovrstni: bili so to škofijski duhovniki, misijonarji Pime-ja, sestre Božje Previdnosti, bratje Sv. Družine, misijonarji in laični prostovoljci, ki so povezani v združenje C.V.C.S., ki ga je leta 1980 ustanovil prav goriški misijonski center.

Danes so goriški misijonarji prisotni na Slonokoščeni obali, v Burkina Faso, v Maliju, v Togu, Tanzaniji, Boliviji in Braziliji; poleg tega škofija podpira še razne goriške misijonarje, ki delujejo v 30 drugih deželah.

Majhna in nepoznana Gorica vzdržuje tako dve veliki misijonski postojanki na Slonokoščeni obali, v Kossou in v Nimbó-Boukè, dve bolnici za gobavce v Manikrò in Dimbokró, tehnično poklicno šolo v Kossou, bolnico v okrožju misijona v Kossou ter središče za družbeni razvoj žene v Zatti in Nimbó, v katerih delujejo sestre Božje Previdnosti. Poleg tega je tu še združenje sv. Kamila, ki skrbi za bolnike in zapornike v mestu Bouaké.

Nadškof Peter Cocolin pri odprtju hišic za gobavce

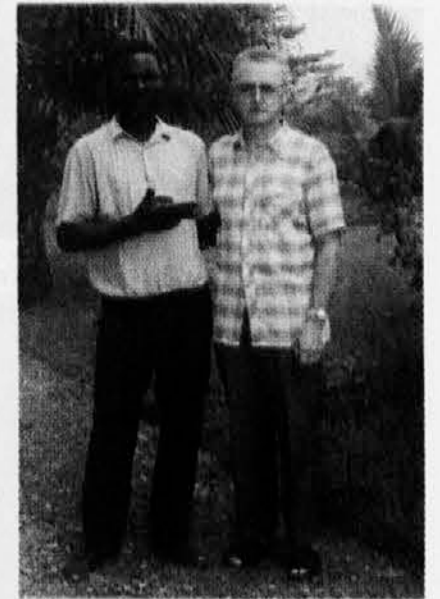
Iz Slonokoščene obale

V škofiji Meagui kakih 300 km južno od goriškega misijona v tej deželi, delujejo trije naši misijonarji, Ivan in Pavle Bajec ter Janko Kosmač. Ivan piše:

»Po lanskim počitnicah, ki sem jih preživel v Sloveniji, sem se ponovno vrnil med svoje župljane. Z Jankotom nadaljujemo svoje delo v najini vse prej kot majhni župniji. Zato je tudi dela veliko in je precej drugačno kot v slovenskih župnijah.

Ko gledamo na prehojeno pot, vidimo, da se je marsikaj tukaj spremenilo tudi na bolje. Kljub tolikemu zlu, ki ga nujno vidimo med nami in okrog nas, lahko opazimo tudi božje delovanje, katerega ne more uničiti nobena še tako velika hudobija.

Letos praznujemo stoletnico prihoda na Slonokoščeno obalo prvih misijonarjev. V teku so razne pobude za ta jubilej.«

Janko Kosmač in domači katehist

Salezijanci se vračajo na Kitajsko

Misijonar Stanko Pavlin piše: »Lansko leto meseca avgusta sem šel na Kitajsko celino (500 km od Hong Konga) v kraj, kjer smo začeli zidati šolo za otroke gobavcev. Sedaj je ta zgradba skoraj dokončana. Meseca maja bomo to šolo odprli s privoljenjem oblastnikov.

Zadnje dni februarja nam je naš provincial slovesno naznanil, da se bomo salezijanci vrnili v naš nekdanji misijon na Kitajskem, kjer smo pred izgonom imeli svojo škofijo. V tej škofiji sta postala žrtve komunističnega nasilja naš škof blaženi Luigi Versiglia in bl. Caravario. Tam so nam sedanji oblastniki dali dovoljenje za nakup terena za dve šoli in bomo zato znova začeli delati z mladino, kolikor bo pač mogoče; za prizadeto mladino bomo zgradili tudi am-

bulanto.

Tako torej. Leta 1952 so bili izgnani vsi evropski misijonarji, domači kitajski pa so pomrli po ječah ali na prisilnem delu. Sedaj pa se uresničuje stari rek: »Sanguis martyrum semen christianorum.« Kri mučencev je seme novih kristjanov. Božji načrti niso naši načrti. Don Bosco je v svojih sanjah videl vse to, ko je rekel: »Na Kitajskem bo salezijanska družba videla čuda.« Seveda pa brez triumfalizma, brez kakega zmagoslavlja, na tiho in previdno, kot je naročil Kristus: »Bodite preprosti kot golobje in previdni kot kače.«

Lep pozdrav vsem prijateljem misijonov in molimo še naprej tudi za spreobrnjenje Kitajske.

Stanko Pavlin,
Hong Kong, 2. marca

Na Slonokoščeni obali deluje nadalje tudi kmetijska zadruga, ki jo vodijo prostovoljci goriške C.V.C.S. - V Burkina Faso je goriška škofija, čeprav tako majhna, odgovorna za vzgojo in pouk prebivalstva, ki živi v deželi petkrat večji od Furlanije Julijske krajine, medtem ko v Maliju, blizu Sanzane, že osmo leto vodi zdravstveno - socialni center.

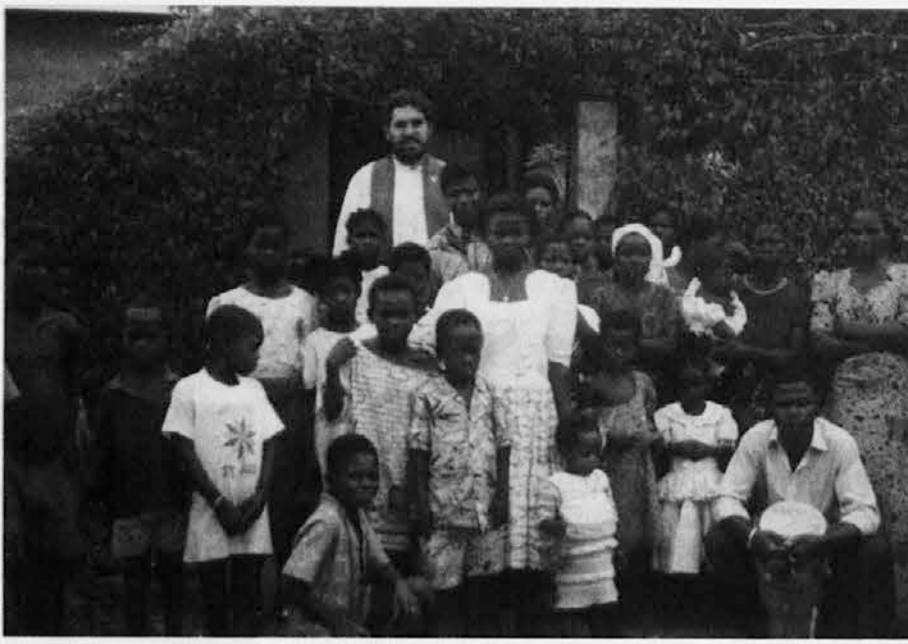
Goriška škofija je prisotna tudi v Togu, kjer pomaga sestram Božje Previdnosti vzdrževati center in dispensarij za podhranjene otroke. Nadalje imamo v načrtu, da bomo v prihodnjih mesecih odprli novo središče za vzgojo in vsestransko pomoč v kraju Ahepè, 6 km od Kouwè, kjer živi 30.000 prebivalcev.

Gorica preko škofijskih prostovoljcev nudi pomoč tudi v Tanzaniji, kjer upravlja središče za otro-

ke, ki jih je prizadela otroška paraliza, nadalje v Boliviji, kjer v okrožju Chapare, ki je glavni svetovni proizvajalec coca cole, v kmetijskem središču deluje pet goriških prostovoljcev.

Še bi lahko naštevali, kar smo dosegli v teh 25 letih, vendar bi to bilo predolgo. Važno pri tem je samo to, da so verniki goriške škofije, ki šteje komaj 185.000 prebivalcev, že takoj v začetku z navdušenjem sprejeli njeno misijonsko delovanje in da so njenim misijonarjem ves čas vsestransko stali ob strani.

Danes v goriški škofiji pri njenem misijonskem poslanstvu pomaga tudi preko 800 oseb, ki se zbirajo v 40 župnijskih misijonskih krožkih, katerim je treba prišteti še neštete druge, ki misijone gmotno in moralno podpirajo.

Mladi kristjani se radi družijo z misijonarji. Don Paolo Zutton med verniki v Lembrè

Začetek krščanskega življenja je krst. Don Paolo Soranzo začinja liturgični obred krsta.

Za versko življenje so potrebni liturgični prostori. Zato misijonarji s finančno pomočjo dobrotnikov gradijo nove cerkve. Na sliki vidimo cerkev sv. Jožefa v Kondoukrò ob blagoslovitvi.

Liturgični prostori v Afriki se morajo prilagoditi klimatičnim razmeram v deželi. Cerkev v Gibellissou posvečena sv. Ambrožu.

Misijonarjev dan je razgiban, zajema liturgične momente, obisk bolnikov, pouk katehumenov, pripravo na prejem sv. zakramentov krsta in birme. Misijonarji obisku jejo družine po vaseh okrog glavnega misijonskega središča. Veliko storijo za mladino ne samo pri verouku, temveč na splošno v raznih šolah, od osnovnih do srednjih in obrtnih. Danes je potrebno skrbeti tudi za socialno in gospodarsko rast domačinov, saj je državna oblast velikokrat odsotna ali neučinkovita. Šele pozno zvečer se misijonar spočije in s sobrati ali sam zase dela obračun o opravljenem delu in snuje načrt za rast božjega kraljestva.

Posvojitve duhovnikov

Med dvestopetdesetimi italijanskimi škofijami ima goriška škofija častno prvenstvo in sicer to, da ima v misijonskih deželah sorazmerno največ posvojenih bogoslovcev, katerim je v zadnjih petnajstih letih pomagala, da so dosegli mašniško posvečenje.

V tem času je namreč v naši škofiji prišlo kar do 259 posvojitvev, ki so do zdaj dale 169 novomašnikov. Hvalevredno pri teh posvojitvah je predvsem to, da jih ne opravljajo samo župnijske in druge skupnosti, ampak tudi posamezniki in v zadnjem času tudi razne ustanove in združenja. Tako število posvojitvev vsako leto zraste za približno dvajset novih bogoslovcev.

Zakaj do teh posvojitvev prihaja? Vzrok je zelo preprost: pri nas je npr. dovolj gmotnih sredstev, ni pa duhovniških poklicev; nasprotno pa je v misijonskih deželah mnogo poklicev, primanjkuje pa gmotnih sredstev za njihovo vzdrževanje. Če združimo te poklice z gmotnimi sredstvi, ki jih mi imamo na razpolago, lahko zagotovimo Cerkvi dovolj duhovnikov, ki bodo na-

daljevali s širjenjem božjega kraljestva na zemlji.

Poleg tega so te posvojitve za naše kraje oziroma vernike tudi jamstvo, da v bodoče ne bomo ostali brez duhovnikov. Prav lahko se namreč zgodi, da bodo ti duhovniki, ki jih mi zdaj v misijonih podpiramo, čez kakšno desetletje prišli k nam, ker bo naših duhovnikov primanjkovalo. Tako bodo goriški Cerkvi povrnili skrb in trud njenih misijonarjev in vernikov, ki so jo ti nekoč nudili misijonskim deželam.

Bogoslovci, ki so jih posvojili goriški verniki, živijo danes v 26 različnih državah štirih kontinentov. Te države so:

Afrika: Benin, Burkina Faso, Burundi, Slonokoščena obala, Ghana, Kenija, Malavi, Malwi, Nigerija, Rwanda, Tanzanija, Uganda, Zaire.

Južna Amerika: Argentina, Čile.

Azija: Burma, Koreja, Filipini, Japonska, Indija, Izrael, Malajzija, Pakistan, Šri Lanka.

Oceanija: Indonezija, Papua-

»Za novo leto me je obiskal sobrat Kešpret, doma iz Šoštanja. Skupaj sva obiskala grob sv. Frančiška Ksaverija. V dva km dolgi vrsti sva čakala tri ure, da sva prišla na vrsto; napravila sva tudi nekaj fotografij. Zelo je bilo lepo opazovati to dolgo vrsto starejših in mlajših in otrok, ki so potrpežljivo čakali v vrsti, brez prerivanja ali kle-

petanja, zbrani v molitvi, kristjani in tudi hinduisti in muslimani. Vsi imajo sv. Frančiška za svojega. Veliko je kristjanov ob obali Indijskega oceana, ki imajo svoj izvor v pridiganju sv. Frančiška. Ta je sicer veliko krščeval brez prave priprave oz. katehumenata, a ker je Jezusa, katerega je oznanjal, tako zelo ljubil, ta ni dopustil, da bi njego-

vo mistično telo Cerkev razpadla, temveč je po 400 letih celo. Kako naj bi Kristus dopustil, da bi njegovo mistično telo Cerkev razpadla, ki jo je Frančišek tako vneto gradil? Že sv. Pavel uči, da ni nič tisti, ki seje, temveč Tisti, ki daje rast. Trajen uspeh je v veliki meri odvisen od misijonarjeve svetosti in ne od njegovega sistema dela in organizacije.«

Ludvik Zabret

Češčenje sv. Frančiška Ksaverija

Mučenec spovedne molčečnosti

Piše g. Andrej Majcen: »Prilagam fotografijo g. Dominika Uyema. Kot bogoslovca ga je podpirala pok. družbenica Kati Munih. Postal je mašnik in se zameril vietnamskim komunistom, ker ni hotel izdati, kar je slišal pri spovedi. Zato je prišel v zapor. Sedaj je pa vzgojitelj salezijanskih novincev, ki jih ni malo. Don Viganó, vrhovni predstojnik salezijancev, je silno vesel rasti te mlade vietnamske province.«

Opomba: Z vzgojo salezijanskih novincev v Vietnamu je leta 1952 začel Andrej Majcen, potem ko so ga izgnali iz Kitajske. Andrej Majcen je lansko leto obhajal 90-letnico rojstva; živi na Rakovniku.

Opomba: Sv. Frančišek Ksaverij je umrl na otoku Sančan pred Kitajsko 3. dec. 1552. Od tam so njegovo truplo pripeljali v Goo v Indiji in ga položili v bogato srebrno krsto v cerkvi Dobrega Jezusa. Četudi so ob smrti potresli njegovo telo z apnom, da bi razpadlo, je ostalo nestrohnjeno. Njegovo desnico so odrezali in jo hranijo v cerkvi Al Gesù v Rimu. Vsaka štiri leta njegovo krsto odprejo in jo izpostavijo v cerkvi vernikom v češčenje, kot zgoraj poroča brat Ludvik.

Utrinki iz »sončne« Zambije

Mineva že peti mesec, kar sem zapustila Afriko in posebej Zambijo. Iz te sončne države sem se vrnila prav pred začetkom zime, na žalost, toda moja dveletna doba prostovoljnega dela v razvojnem načrtu na misijonu St. Mary's se je iztekla. Doma so me čakale obveznosti. In mrzloti. A ne mislim samo na mraz kratkih zimskih dni, ne. Mislim bolj na sivino v pogledih ljudi, naveličanost, presitost, odtujenost. In nezadovoljnost v vsem tem materialnem blagostanju. Spomin zdrsi na afriška tla, na tiste drobne, ponekod peščene steze, ki peljejo od vasice do vasice. Na njih večkrat poskakujejo bosonogi mali prijatelji. Podijo se za žogo. Ne kako plastično ali usnjeno, ne. Iz starih najlonskih vrečk si takorekoč "spletajo" žogo in jo bosih nog breajo naokrog. Korinta ločim od brata, ki mu je zelo podoben, ker ima spredaj zbit zob. In zagotovo sta z njim osemletna brata, dvojčka, Daglas in Driu. Včasih sta čepela na kaki veji in me zviška ogovarjala. Bili smo si že domači, saj sta bila soseda. In doma je bila njuna neporočena mama še s petimi otroki. Vsak je imel drugega očeta... Postavni desetletni Ewans je bil najboljši za brcanje; seveda, on je prihajal iz Lusake, kjer je prebival z mamo, dokler ga ni le-ta pripeljala v svojo rojstno vas k starim staršem z obljubo, da ga bo spet odpeljala v glavno mesto čez mesec dni. A tisti mesec ni še prišel in mladi meščan se življa v življenje na vasi, kjer ni elektrike ne asfaltiranih cest, kinov in trgovin. O mami pa nič več sledu.

Ritem rumbe

Reči moram, da se je v mojem dveletnem bivanju med Zambijci spletlo veliko prijateljskih vezi in v tisti skrivnostni zemlji sem pognala globoke korenine. Počutila sem se tudi dobro. Čeprav ni bilo vse lepo, idilično, čudovito. Nikakor ne. A preprosti, odprti in prijazni ljudje, vedno pripravljene na topel stisk roke, na klepet, na obisk, so me sprejeli nekoliko za svojo. Ko mi je osebje bolnice, pod okriljem katere smo delali, ob odhodu pripravilo pristrčno slovo z večerjo in družabnostjo, sem povabila na ples starega moža, ki je sedel v poltemi. Razživel se je in se gibčno predajal ritmom rumbe. Ob koncu pa mi je rekel tele besede: "Žal mi je, da odhajaš... Kdo bo sedaj prihajal k nam po vaseh na obiske, kdo se bo z nami pogovarjal in se igral z našimi otroki?..." Tudi če bi v dveletni dobi svojega delovanja ničesar ne dosegla, bo to ostalo: pristen medčloveški odnos, ki smo ga zgradili v medsebojnem zaupanju in spoštovanju, a zlasti v sprejemanju drugačnosti. Seveda je bilo treba v tem času izpeljati določen načrt, ki je predvideval osveščanje prebivalstva okrog misijonske bolnišnice (ki ima prostora za kakih 40 bolnikov, a je brez zdravnika), ustanavljanje zdravstvenih odborov po vaseh ter organiziranje tečaja za usposabljanje prostovoljnih vaških zdravstvenih delavcev. Na teritoriju, ki

Člani zdravstvenega odbora pripravljajo zidan vodnjak

se razteza na območju kakih 30 km okrog "bolnice", živi okrog 20 tisoč ljudi iz plemena Ba-Lamba. Mesečno prihaja v Kambilombilo z letalom "leteči doktor", ki se ukvarja s težjimi primeri. A Kambilombilo je kakih 50 km oddaljen od naše misijonske "bolnice". Bolniki, ki so hudo bolni, se pripeljejo zato v najbližjo, lepo urejeno in čisto državno bolnico, v mesto Kitwe, ki se nahaja 100 km od misijona St. Mary's.

Poglavar

Z ostalimi štirimi kolegi smo po vaseh ustanovili osem zdravstvenih odborov. Najprej smo morali k poglavarju-šefu Šibučhingi, ki "kraljuje" na misijonu. On mora dati za vsako delovanje svoj "blagoslov" in dovoljenje. Je kot nekak župan in ima važno vlogo in oblast nad ljudmi: vedno ima ob sebi

pijačo morata pokusiti pred njim, ker se bojijo, da bi ga kdo ne zstrupil. Kar nikakor ni težko, saj poznajo strupenih zelišč, prahov in še kaj.

Zdravstveni odbori

S spodbudo poglavarja Šibučhinga smo delali za napredek in boljši način življenja. Ljudem smo nudili pomoč: material za gradnjo zdravstvenih domov, vodnjakov za pitno vodo, bolj higienskih stranišč, semena za skupne zelenjavne vrtove in polja. A od njih smo zahtevali sodelovnanje pri delu, pri izdelovanju zidakov iz blata, prinašanju vode in lesa za ostrešje zgradb. Koliko sestankov, dogovarjanj, načrtovanj in potrpljenja je bilo potrebnega, da smo s skupnimi močmi zgradili tri preproste zdravstvene domove, vodnjak in dve izboljšani stranišči, ki bosta za

Veseli ringaraja na misijonu St. Mary's v Zambiji

kakega čarovnika, da tako poveča svoj vpliv med ljudmi in svojo moč. Seveda ne smeš k njemu na obisk, če nimaš darila. To je lahko le vrečica sladkorja, milo in zabojček čaja. A taka je navada in problemi se tako lažje rešujejo. A tudi šefu Šibučhingi so dnevi šteti, saj je zelo star in nihče pravzaprav ne ve, kdaj se je rodil. Pred par leti pa so obhajali 50. obletnico njegovega vladanja: v gozdu so mu zgradili pravo mestece in slovesnosti so trajale skoraj mesec dni. Pred njim ljudje še spoštljivo poklekajo in se ga bojijo. Če prideš v nemilost pri njem, te lahko izžene iz raja in ti zarubi vse imetje. Budno pa starcu stojita ob strani dva stražarja, njegova sinova. Vsako hrano in

zglede okolici. Kako lahko s preprostimi sredstvi izboljšamo higieno vasi in družin. Sedaj so prebivalci nekaterih vasi upravičeno ponosni, ko imajo svoj nov zdravstveni dom, v katerem deluje vaški zdravstveni delavec. Deli jim večkrat nujno potrebna zdravila (zlasti proti malariji), a še bolj je pomembno to, da jih navaja na pravilnejši način življenja z bolj uravnovešeno prehrano, s primerno higieno in bolj usmerjenim in kvalitetnim obdelovanjem zemlje. In tako se ljudje vedno bolj zavedajo, da so najprej oni sami akterji svojega napredka in da si bodo z majhnimi koraki izborili boljšo prihodnost.

Tereza Srebernič

Izpraznjena misijonska mesta

Pred letom dni je v postni številki revije »Vita missionaria« izšel članek o laični misijonarki Giovanni Rizzardo, ki je par mesecev poprej, ob svoji vrnitvi v Italijo, prejela nagrado »Nadal Furlan.« - Kmalu zatem, 12. marca, jo je Gospod poklical k sebi in s tem se je tudi zaključilo njeno petindvajsetletno misijonsko delovanje. Giovanna je sicer odšla od nas, toda delo, ki ga je začela na otoku Itaparica in ga potem nadaljevala med »favelas« v Gamboi, Salvadorju in Bahiji (Južna Amerika), se z njeno smrtjo ni končalo; nasprotno!

Predvsem je na željo nadškofa Bommarca izšel dekret, s katerim nadškof pooblašča zbiranje dokumentov in pričevanj v zvezi z življenjem in delovanjem Giovanne Rizzardo. Ko bo vse gradivo zbrano, če bo taka božja volja, se bo nekega dne lahko začel proces za njeno beatifikacijo.

Poslanstvo Giovanne Rizzardo se nadaljuje tudi med »favelas« v

Giovanna Rizzardo z domačinko

Gamboi, kjer je prav ona sama ustanovila socialni ljudski center. Ta center, ki spada pod škofijo Salvador, bo goriška nadškofija vsaj deset let gmotno podpirala in sicer bo to pomoč nudila prav v imenu misijonarki Rizzardo. Želimo namreč, da se njeno delo nadaljuje in da bo sadov tega dela deležno čimveč naših brazilskih bratov, katerim je pok. Giovanna posvetila toliko moči.

Poleg Giovanne Rizzardo sta leta 1994 umrla še dva, lahko bi rekli »goriška« misijonarja in sicer p. Igino Tiberio, doma iz kraja Campolongo del Torre, ki je petnajst let deloval v Tanzaniji, pozneje pa so mu bile izročene razne odgovorne naloge v materni hiši v Turinu, ter brat Bruno Viola, ki je celih 52 let deloval v misijonih v Keniji in je tam zgradil na desetine in desetine cerkva, misijonskih postojank in bolnic, vse s pravo apostolsko požrtvovalnostjo in ponižnostjo.

Če še nekoliko pregledamo sezname misijonarjev, opazimo, da jih je v zadnjih dveh letih kar šest odšlo v večnost. Poleg že omenjenih so nas namreč zapustili še:

brat Aleksander Prati, jezuit; p. Angelo Delpin in p. Albert Stacul.

Delo, ki so ga ti naši misijonarji opravili, je za rast misijonov neprecenljivo. Molimo, da bi njihova mesta zasedli drugi, prav tako požrtvovalni misijonarji!

Delavni dan misijonarja Radka Rudeža

»Z mano je res zanimivo. V soboto zjutraj maša v Matero, po maši se ustavim z veroukarji v Chungi, nato zalivanje na vrtu. (Smo sicer v deževni dobi, a brez dežja. Posadil sem kar 20 vrst različnega cvetja in deset drevesc). Sledi srečanje z veroukarji za petje (vsaka skupina nad sto otrok), nakar kosilo in po kosilu maša v privatni hiši nekega učitelja ter spovedovanje do 17.30.

Nedelja: ob 7.30 rožni venec z otroki, maša ob 9.15, nato v Chungo in spovedovanje do 10. ure in še ena maša ob 12.20. Doma ob 13.30. Po kosilu namesto počitka obisk br. Rovtarja.«

»Sicer pa je pri nas skoro Mala Slovenija: pet medicincev je v Nangomi, potem je tu tajnik misijonskega krožka Ljubljana Branko Likar z nekim arhitektom in tehnikom za radio-televizijo v mestu Kitwe. Gre za odprte radijske postaje »Iceangelo« kot je pri vas »radio Ognjišče« Pri postaji ima veliko vlogo p. Miha Drevenšek, ki zelo dobro obvlada angleščino ter domače jezike, igra tudi na kitaro in ima odličen bariton.«

Misijonar Radko Rudež ni več mlad, a kot vidimo, je še vedno pridno na delu.

Misijonar Ernest Saksida zlatomašnik

Salezijanec Ernest Saksida obhaja letos zlato mašo, ker je bil posvečen leta 1945, k salezijanecem pa je vstopil leta 1935 ter še isto leto odšel v Brazilijo. Tako letos obhaja 60-letnico dela v misijonih in 50-letnico mašništva. Ta dva jubileja hoče obhajati med rojaki v Sloveniji. V začetku aprila se zato vrne. Zlato mašo bo imel v nedeljo, 23. aprila v Dornberku, kjer se je rodil 15. okt. 1919. Povabili smo ga, naj pride v Gorico ponovit zlato mašo v nedeljo, 30. aprila.

Misijonar Saksida živi v državi Mato Grosso v mestu Corumba, kjer je za zapuščeno mladino ustanovil posebno mesto Cidade Dom Bosco. Tam zbira mladino, ki bi se sicer potepala po ulicah. Pri njem se šola in vzgaja tudi ob delu. Ob obisku Evrope bo poleg Slovenije potoval še po raznih mestih Italije in Španije »beračič« za svojo mladino. Zaveda se, da ima že leta, a piše: »Čudite se, kako da jaz še mislim na prihodnost, kakor da bi bil še mlad. Toda dobri Bog mi da življenje in čas, ker to »drevo« še ni popolnoma trhlo.«

Ernest Saksida v objemu z mladino

Brazilska deželna oblast je dala priznanje g. Saksidi tako, da je v mestu Corumba eno tehnično in osnovno šolo poimenovala po njem.

Njegovi mladini lahko pomagamo z enkratnim darom ali s posvojitvijo kakega otroka.

Gospodu zlatomašniku že danes naša prisrčna voščila z željo, da bi kot božji »berač« še veliko pomagal zapuščeni brazilski mladini, ki ga ima tako prisrčno rada.

Afrika ima novega kardinala

Med tridesetimi kardinali, ki predstavljajo 24 držav sveta, je tudi Afričan. To je 68 letni Emanuel Wamala, nadškof v Kampali (Uganda).

Novi kardinal prihaja iz družine z 8 otroki; od teh sta dva postala duhovnika, eden pa redovnik. Po teološkem študiju, ki ga je opravil v Rimu, se je vrnil v domovino in tu poučeval v malem semenišču v Bukalasi. Poleg poučevanja se je mnogo ukvarjal tudi s pastoralnim delom, dokler ni bil novembra 1981 posvečen za škofa. Emmanuel Wamala je bil tudi prvi rektor nove ugandske univerze, posvečene ugandskim mučencem, ki so jo uradno odprli 18. oktobra 1993.

Istanbul

Sv. oče je ekumenskemu patriarhu Jerneju I. carigraskemu izrazil željo, da bi za jubilejno leto 2000 prišlo do bolj tesnega sodelovanja med katoliško in pravoslavno Cerkvijo. »Mi,« piše Janez Pavel II., »hočemo oznanjati Jezusa Kristusa z vedno večjo verno in vedno večjo ljubeznijo, vendar Kristus želi in mi vsi to dobro vemo, da prav edinost kristjanov postane tisto znamenje,« na podlagi katerega nam bo svet veroval.«

Jeruzalem

Patriarhi, njihovi vikarji in poglavarji različnih krščanskih Cerkva so izdali pomemben dokument, v katerem podčrtujejo pomembnost in »vesoljnost« tega mesta. Ker je to mesto glede na verstva, ki imajo tu svoj izvor, edinstveno na svetu, mora v njem vladati popolna verska svoboda, kakor tudi popolna svoboda za obisk svetih krajev.

V dokumentu so nadalje našteje pravice krajevnih kristjanov; ti slednje zahtevajo tudi kot državljani in prebivalci tega mesta. Kristjani enake pravice priznavajo tudi Judom in Muslimanom in so pripravljeni živeti z njimi v miru in slogi.

Vatikan

Stiki med katoliško in pravoslavno Cerkvijo so se v lanskem letu izboljšali. V intervjuju za vatikanski radio je kardinal Edward Cassidy, predsednik papeškega sveta za edinost kristjanov, dejal, da »so odpravljene vse težave zadnjih let.« Kljub temu obstaja z nekaterimi pravoslavnimi Cerkvami še nekaj težav in to predvsem zaradi »krajevnih nacionalizmov,« kar prihaja do izraza zlasti v Srbiji, pa tudi v drugih evropskih državah.

Darovi za misijone v letu 1994

Dekanija Štandrež

Krmin - Subida (slov. verniki)	120.000
Doberdob	380.000
Gabrje	446.870
Jazbine	71.000
Gorica: slov. pastoralni center (Sv. Ivan)	2.557.000
Jamlje	710.000
Podgora - Pevma - Štmaver	120.000
Rupa - Peč	1.224.130
Števerjan	2.480.000
Štandrež	1.840.000
Sovodnje	1.827.000
Skupno:	11.776.000

Goriška dekanija

Stolnica	18.526.000
Campagnuzza	7.000.000
Marija Kraljica	1.670.000
Madonnina	1.380.000
Srce Jezusovo	5.581.000
Sv. Janez od Boga in sv. Just	2.500.000
Sv. Jožef Delavec	2.500.000
Sv. Pij X.	350.000
Sv. Rok	3.000.000
Sv. Ana	8.200.000
Sv. Ignacij	4.943.457
Sv. Anton (Novi)	3.253.000
Sv. Vid in Modest	3.013.000
Ločnik	2.100.000
Skupno:	64.016.457

Devinska dekanija

Nabrežina	5.360.000
Devin	500.000
Mavhinje	670.000
Šempolaj	600.000
Zgonik	730.000
Sesljan - Sv. Frančišek	1.300.000
Ribiško naselje	1.205.000
Skupno:	10.365.000

Združenja, ustanove, skupine

Gorica - Zavod sv. Družine	5.500.000
Gorica - Čudodelna svetinja	1.000.000
Most na Soči - župnija	2.000.000
Skupno:	8.500.000

Šole

Gorica - Nižja srednja šola Trinko	323.440
Štandrež - Osnovna šola	90.000
Sovodnje - Osnovna šola	158.270
Števerjan - Vrtec	130.000
Skupno:	701.710

Izdatki

1) Za misijon v Nimbo in Kossou: gradnja kapel, hiš za gobavce, zdravila, bolnica:	508.138.227
2) Za škofijske misijonarje v drugih deželah in za druge misijonarje:	205.119.580
3) Za socialni razvoj na Slonokoščeni obali, v Burkini Faso, Maliju, Togu, Boliviji in Braziliji:	146.018.540
4) Zavarovanja za misijonarje, uradni stroški, pošiljke, nakup in vzdrževanje prevoznih sredstev:	109.620.031
5) Intencije za sv. maše:	24.536.500
6) Razni vzgojni pripomočki:	73.148.208
7) Pasiv 31.12.93:	93.503.511
Skupno:	1.160.084.597

Denarna pomoč misijonom

Dekanija Oglej:	15.498.330
Dekanija Červinjan:	27.435.410
Dekanija Krmin:	40.649.135
Dekanija Devin:	10.365.000
Dekanija Gorica:	64.016.457
Dekanija Gradiška:	23.632.840
Dekanija Tržič:	35.293.000
Dekanija Ronke:	28.521.650
Dekanija Štandrež:	11.776.000
Dekanija Visco:	51.905.165
Skupno:	309.092.987
Šole:	10.950.275
Ustanove in različna združenja:	216.684.356
Mašne intencije:	20.993.000
Razno:	516.497.279
Skupno:	1.074.217.897

Slovenski misijonarji, ki delujejo v misijonih:

S. Kristina Bajc iz Ajdovščine - Egipt
P. Mansuet Božič iz Vrhpolja, kapucin - Brazilija
S. Bogdana Kavčič iz Ledin, usmiljenka - Burundi
P. Danilo Lisjak iz Dornberka, salezijanec - Rwanda
S. Marija Dolores Lisjak, iz Šempetra - Egipt
P. Stanko Pavlin, iz Grgarja, salezijanec - Hong Kong
P. Hilarij Rudež iz Gorice, jezuit - Zambia
P. Ernest Saksida iz Dornberka, salezijanec - Brazilija
P. Ivan Štanta iz Mirna, lazarist - Madagaskar
G. Ivan Bajec s Cola - Slonokoščena obala
G. Pavel Bajec s Cola - Slonokoščena obala
G. Janko Kosmač iz Lehovice - Slonokoščena obala

Vaš Jožko Kramar Misijonska obzorja

Na fotografiji je Terezija Medvesek med svojimi dekletmi. Ima 88 let in je 64 let v misijonih in sicer v Indiji. Piše: »Lepo število teh deklic je prejelo prvo sv. obhajilo, nekatere se pa pripravljajo.«

Črna noč podnevi

Gotovo ste že seznanjeni o katastrofalnih posledicah dveh ognjenikov, ki sta izbruhnila oddaljena od nas dobrih šest kilometrov zračne linije.

V nedeljo, 18. novembra 1994, nas je ob 2.40 zjutraj vrgel iz spanca močan potresni sunek. Temu je do naslednjega jutra sledilo še šestdeset lažjih in močnejših sunkov. V ponedeljek ob šestih zjutraj pa je odprl svoja štiri žrela ognjenik Vulkan, bruhal pesek, pepel in z lavo ter zakopal mesto Rabaul z okolico v debelo odejo vulkanskega materiala cela dva tedna.

Nekaj kilometrov zahodno od ognjenika Vulkan je ob sedmih zjutraj začel bruhati še ognjenik Matupit, tik ob mestu Rabaul. Kilometre visoko vzrak je bruhal skale, pesek in lavo. Hkrati je vsrkal v vrtnice ogromno količino vode, ki je potem iz višine padala na mesto in okolico kot črna blato. Sončni dan je postal črna noč in nisi videl niti metra pred sabo.

Ljudje so začeli bežati iz mesta že v nedeljo zvečer, iz okolice mesta pa

Vulkan Karavia drugi dan po izbruhu

takoj po izbruhu. V naši okolici je sedaj 30.000 ljudi, ki so si v glavnem rešili le golo življenje in so vsega potrebni.

Prva dva tedna je zanje skrbel le Katoliški misijon, zlasti za hrano. Medtem so pa oblastniki ugibali, kje in kako naj ukrepajo. Mesto se vse bolj gradi in širi v okolici misijona Vunapope in Kokopo. Tudi letališče

Rabaul je uničeno in ga sedaj gradijo na travni stezi v naši bližini, s pomočjo svetovne banke. Vsem prijateljem misijonov priporočam v duhovno podporo naše ljudi, da bodo imeli pogum in voljo začeti znova. Ne pozabite nas v molitvi.

Vaš Jožko Kramar Misijonska obzorja

KNJIŽNE NOVOSTI

Frazeološki slovar Dve muhi na en mah

V torek, 21. marca, so v Gorici v likovni galeriji Katoliške knjigarne na Travniku slovesno predstavili najnovejšo knjigo Goriške Mohorjeve družbe. Gre za frazeološki slovar Diomire Fabjan Bajc *Dve muhi na en mah - Due piccioni con una fava*. V Gorici je predstavitev uvedla prof. Vida Bitežnik, ki je takoj predala besedo dr. Oskarju Simčiču, predsedniku Goriške Mohorjeve družbe. Le-ta je povedal, da je GMD z veseljem sprejela tekst Diomire Fabjan Bajc, ker se zaveda pomembnosti slovensko-italijanskega slovarja, v katerem je zbranih več kot 3000 frazeologemov, se pravi besednih zvez. Frazeološki slovar je kasneje predstavila prof. Nada Perrot, ki je povedala, kako zahtevno je tako delo; zbiranje frazeologemov je namreč silno težavna zadeva in zahteva kvalificirano poznanje obeh jezikov.

Tajnik GMD Marko Tavčar je predstavil prof. Diomiro Fabjan Bajc, ki je sama spregovorila o nastajanku in pomenu slovensko-italijanskega frazeološkega slovarja. Povedala je, da se je zanj odločila mimogrede in med svojim delom. Ko je namreč prevajala, je večkrat trčila na besedne zveze tako v italijanščini kot v slovenskem jeziku, ki se jih ni dalo kar preprosto prevesti v drugi jezik, ker bi največkrat bile brez smisla ali pa v drugem jeziku brez pravega pomena; sam rek *Dve muhi na en mah* poznamo v italijanščini kot besedno zvezo *Due piccioni con una fava*.

Gre za slovar, ki bo prišel prav posebej vsem tistim, ki vsak dan

srečujejo težave pri prevajanju in pri pravilni govorici obeh jezikov. Slovar bo našel svoje uporabnike tako med ljudmi, ki se italijanščine ali slovenščine šele učijo, kot tudi pri vseh tistih, ki oba jezika že dobro poznajo, a bi ju radi še poglobili. Slovar je tudi prijetno branje, saj

nam odkriva manj znana jezikovna področja obeh jezikov. Obenem nam to delo samo še dokazuje, kako bogat je slovenski jezik, tako da lahko z veseljem ugotovimo, da se upravičeno postavlja ob bok bolj razširjenim svetovnim jezikom.

Jurij Paljk

S predstavitve v galeriji Katoliške knjigarne (Foto Studio Reportage)

Lažni prijatelji

Tako se glasi naslov slovensko-italijanskega slovarja paronimov, ki ga je pripravila prof. Diomira Fabjan Bajc in je izšel pri založbi Mladika v Trstu.

V *Lažnih prijateljih* je zbranih kakih dvesto paronimov, to je prevzetih besed in izpeljank, ki smo jih prevzeli povečini iz latinščine in grščine, pa tudi iz drugih evropskih jezikov, in ki so se že tako udomačili, da v bistvu polnopravno spadajo v naš besedni zaklad, tako da jih ne moremo imeti za tujke (avtorica jih imenuje evropeizme). Ni pa rečeno, da ima beseda, ki ima tako v italijanščini enako ali podobno obliko, tudi isti pomen. Beseda *lirika* označuje npr. v slovenščini lirsko poezijo v globalnem smislu, kot literarno ustvarjanje. Italijani pa s to besedo označujejo tudi posamezno lirsko pesem in opero. Pri nas je *dirigent* tisti, ki vodi orkester oz. zbor, pri Italijanih pa tisti, ki ima funkcijo poslovodje, ravnatelja, pa tudi prometnika itd.

Drago Medved: Slovenski Dunaj

V Katoliški knjigarni na Travniku v Gorici je bila v sredo, 22. marca, predstavitev knjige *Drago Medveda* Slovenski Dunaj.

Na dobro obiskani predstavitvi je po pozdravu prof. Vide Bitežnik najprej spregovoril doktor Oskar Simčič, ki je dejal, da z veseljem pozdravlja izid bogate knjige, ki jo je izdala celovška Mohorjeva družba. Takoj za njim je nastopil avtor knjige svobodni novinar Drago Medved, ki je med slovenskimi bralci znan po številnih publikacijah. V sproščenem in zelo prijetnem slogu je spregovoril goriškemu občinstvu o nastanku in vsebini knjige. Slovenski Dunaj govori o vseh ali skoraj vseh vidnih slovenskih ljudeh, ki so bili kakorkoli povezani z Dunajem, pa naj gre za ljudi, ki so tam samo živeli, ali pa za vrsto imenitnih slovenskih kulturnikov, jezikoslovcev, univerzitetnih profesorjev, matematikov, zgodovinarjev, pesnikov in pisateljev. Drago Medved se je pisanja knjige lotil zelo resno, saj je v bogato ilustriranem delu večjega formata veliko dokumentov in še več fotografij. Avtor je obdelal zgodovino avstrijske prestolnice, ki je bila nekoč prestolnica tudi Slovencev, tako da je začel že s srednjim vekom in končal v

Avtor knjige novinar Drago Medved (Foto Studio Reportage)

današnjih dneh. Ko človek bere *Slovenski Dunaj*, si ne more kaj, da se ne bi z otožnostjo spomnil na vse slovenske velikane, ki so morali uspeti v tujini, ker doma niso imeli možnosti. Knjiga je tudi lepo pričevanje o tem, kako so tudi Slovenci pisali zgodovino na Dunaju s tem, da so tam živeli, delali in večkrat zasedali pomembna in vodilna mesta. Če lahko dodamo še nekaj, bomo rekli, da je s knjigo vse lepo in prav, razen seveda cene, ki je zelo visoka. To pa je že kronična hiba vsake slovenske boljše knjige.

V četrtek, 25. marca, so knjigo predstavili tudi v Tržaški knjigarni.

-jp-

Slovenci v Argentini

Slovenska zdomska skupnost v Argentini je živa in delavna in dokazuje svojo življenjskost s plodnim delovanjem na vseh področjih, ki obstajajo v okviru Slovenske kulturne akcije (SKA). Proti koncu lanskega leta sta izšli obe njeni najznačilnejši publikaciji, *Meddobje* in *Glas Slovenske kulturne akcije*.

Glas SKA objavlja različna poročila o delu Akcije v njenih odsekih. Na uvodni strani Vinko Rode poroča o proslavi 40-letnice SKA v Cankarjevem domu v Ljubljani septembra 1994; objavljen je pozdravni nagovor pisatelja Alojza Rebule v imenu Društva slovenskih izobražencev v Trstu.

Strmjn in nazoren je članek podpredsednice SKA dr. Katice Cukjati ob 40-letnici SKA. Ob ugotovitvi, da »se je pojavila tista genialna poteza, ki je namerak spremenila stanje, ko je ideja našega ustanovitelja Ladislava Lenčka v SKA postavila na noge novo organizacijo, ki se je načrtno in izključno ukvarjala s kulturo v vseh njenih panogah...« poudarja, da »je največja teža vedno slonelna - in še danes obstaja - na literarnem delovanju.« In nadaljuje: »Drug uspeh so njene knjižne izdaje, ki obsegajo kakih 100 knjig...« Nato našteva še ostale odseke, ki jih je osem; to so: likovni, glasbeni, filozofski, teološki, gledališki, sociološki, znanstveno-naravoslovni in zgodovinski (ki je v zadnjih letih zamrl). Vladimir Kos priobčuje Tokijski esej; Vinko Rode poroča o 80-letnici Franca Sodje CM; sledijo poročila o kulturnih večerih (kar 8 jih je bilo). Nazadnje sledijo poročila o novih knjigah (Zbornik SKA 1954-1994), o ponatistih njenih knjig (Kociper: Mertik) in rubrika O nas pišejo.

»Zid molka« osrednji dogodek letošnjega Film Video Monitorja

Film *Video Monitor* je praznoval letos deseto obletnico neprekinjenega delovanja. Za naslov te jubilejne izdaje so prireditelji - goriški Kinoatelje - izbrali naslov Film petih Slovenij: avstroogrske, stare jugoslovanske, nove jugoslovanske, samostojne in inozemske. To so štiri kronološke oznake in ena geografska. Kronologijo je predstavil izbor, s katerim so publiki ponudili splošen pregled slovenskega filma od prvih posnetkov dr. Grossmana do retrospektive slovenskih režiserjev Jožeta Galeta (Kekec), Františka Čapa (Tri zgodbe), Franceta Stiglica (Dolina miru), Matjaža Klopčiča (Strah), Živojina Pavloviča (Nasvidenje v naslednji vojni), Karpa Godine (Rdeči boogie), Francija Slaka (Butnskala) in Filipa Robarja Dorina (Ovni in mamuti) in do letošnjih slovenskih filmov Tuga Stiglica (Tantadruj) in Andreja Mlakarja (Halgato).

Geografsko oznako - peto Slovenijo - pa je predstavil film argentinske režiserke slovenskega rodu Lita Stantic *Zid molka* (*Un muro de silencio*), ki so ga številni publiki predvajali na otvoritvenem večeru. Lita Stantic je v Argentini poznana predvsem kot največja producentka argentinskih filmov. S tem svojim prvim celovečercem se je izkazala tudi kot zelo dobra režiserka, o čemer pričča tudi velik uspeh, s katerim so film sprejeli v Argentini.

»Un muro de silencio« je po svoji vsebini metafilm, ker je film, ki v določenem smislu govori o samem sebi, pripoveduje o pripravi na film. Gre namreč za zgodbo o angleški režiserki, ki v mojstrski interpretaciji filmske zvezde Vanesse Redgrave pride v Argentino, da bi zrežirala film na temo »desaparecidosov«, izginulih upornikov argentinski vojaški diktaturi, predvsem pa, da bi od bližje spoznala realnost, ki jo želi predstaviti na filmski trak, in še posebej ljudi, ki so to trpljenje

Prizor s filma *Zid molka*. Na sredini igralka Vanessa Redgrave

doživljali na lastni koži. Predvsem zaradi tega pa »Un muro de silencio« ni samo metafilm, kajti vzporedno z ustvarjalnim naporom režiserke teče osrednja filmska zgodba, zgodba žene in matere, ki ji je bil mož z nasiljem odpeljan neznan kam. To je zgodba med štirimi mrzlimi stenami, kjer ona in hčerka dan za dnevom čakata novice o možu in očetu; kraj hrepenenja, v katerem se njuna tako preizkušana moč izpije v telegrafsko kratkih telefonskih klicih, v katerih si z možem lahko vsakič rečeta istih par besed. Klici, za katere se nikdar ne ve, če se bodo še kdaj ponovili. In porušili zid molka.

Njena druga poroka (v kateri jo duhovnik označi kot vdovo), s katero se film začne, hoče biti začetek novega življenja. Pa ni. Vest, da hočejo njeno zgodbo postaviti na filmski trak, jo prizadene in v njej prebudi misli, občutke in spomine, ki so bili že pokopani. Postavi jo pred dejstvo, da jih ne more pokopati. Poklicana je, da z njimi sobiva. In še naprej trpi. Še predvsem, ko se ji zazdi, da je neke videla svojega izginulega moža.

Film nima klasičnega zapleta in končnega razpleta. Tudi nima tipičnih ameriških emocionalnih in oblikovnih značilnosti. Je izpoved. Iskrena in pretresljiva prav v hladnosti oblik in emocij, v katere je odeta zgodba. Pretresljiva tudi zaradi sočasne prisotnosti režiserke Lita Stantic in njene hčerke, tako v dvorani kot v filmu samem.

Damjan Hlede

Meddobje - Prvi del revije, posvečen leposlovju, se začne s pesmimi Franceta Papeža (Argentina), zdomskega pesnika in pisatelja, ki že desetletja objavlja svoja dela, tokrat 22 pesmi v ciklusu *Atlantska Slovenija* in ga sklepa s tremi Slovenija Atlantica v kasteljanščini. Ciklus je nekaka biografska odiseja slovenskega emigranta zdomca, ki se je, tako se izpoveduje v prvi pesmi *Novi svet*, na ta svet pripravil že v mladosti, na očetovem domu, na paši in v šoli. In ko ga je viharni čas odnesel in ga pustil na robu Atlantika, so mu spomini iz onega sveta služili kot vez in opora. Objavljene so še pesmi Vladimira Kosa (Japonska), Gregorja Papeža (Argentina), Vinka Rodeta (Argentina), Elisabethe Mlinarič (Argentina). Edini prozni prispevek je Teda Kramolca (Kanada) *Abortion*. Raznovrstni članki so v poglavju *Eseji in razprave*. Pozornosti in razmišljanja je vredna razprava Mirka Gogale (Argentina) *Kaj je z našo ideologijo?*

France Papež (Argentina) je prispeval tri članke: Štirideset let usta-

novitve SKA, Spominsko leto smrti Franceta Balantiča, France Balantič in slovenska povojna emigracija. Objavljajo še: Jože Rant (Argentina) Nekaj o pojavoslovju; Avgust Hrovat (Argentina) Življenjska raven in nje problemi; Lev Detela (Avstrija) Literarni kašipoti.

V poglavju *Poročila* je Irene Mislej (Slovenija) prispevala članek Simon Gregorčič v slovenski skupnosti v Argentini.

Poglavje *Kritike* prinaša oceno nekaterih knjig.

Končno je v poglavju *Arhiv* objavljen sestavek znane etnografinje Branke Sušnik (Paragvaj) *Guaranijci*.

Revijo krasijo nekatere umetniške priloge kiparja Ivana Bukovca (Argentina).

List *Glas SKA* in revija *Meddobje*, ki sta zrcali kulturnih vrednot zdomske Argentine, sta vredni, da bi ju prebral vsak kulturno razgledan Slovenec, se poglobil in razmišljal ob bogati vsebini in doživljal »argentinski čudež« pod Južnim križem.

K.M.

Camerata Labacensis v Gorici

V sredo, 22. marca, smo prisostvovali tretjemu koncertu sezone glasbenega centra Emil Komel; v kulturnem domu v Gorici je nastopil Komorni orkester RTV Slovenija Camerata Labacensis pod vodstvom tržaškega dirigenta Stojana Kureta. Z njim je igrala tudi mlada pianistka iz Štandreža Valentina Pavio, ki je pred dvema letoma diplomirala iz klavirja na tržaškem konservatoriju in se zaenkrat še izpopolnjuje pri prof. Heleni Plesničar.

Najprej je orkester, katerega glavna dejavnost je snemanje za radio in televizijo, podal - žal ne popolnoma usklajeno - Prevorškov Concerto grosso za godalni orkester v treh stavkih, Preludij in fuga, Sarabanda in Kuranta. Za tistega, ki še ni poznal Uroša Prevorška, osemdesetletnega slovenskega skladatelja ki je izoblikoval svojo umetniško osebnost ob mojstrih obenem slovenskega in italijanskega glasbenega sveta, je bil njegov Concerto grosso iz leta 1936 prijetno presenečenje v zmernem baročnem kompozicijskem slogu.

Sledil je Haydnov Koncert za klavir in orkester v D-duru, biser dunajskega klasicističnega repertoarja. Publika je s toplim aplavzom sprejela solistko Valentino. Ta se je kljub rahli začetni napetosti na odru kmalu vživela in kar »utonila« v

Camerata Labacensis s pianistko Valentino Pavio (Foto Studio Reportage)

klavirju; igrala je zbrano, čisto in skoraj preveč - kontrolirano, tako da je verjetno prav zaradi tega podala le premalo zanosa in energije. Ni igrala površinsko in študentsko, ampak je uravnovešeno in zrelo iskala ter poglobljala pravilno razumevanje skladbe. Prišla je do izraza taka, kot je: talentirana, komunikativna in marljiva pianistka, ki se ji še odpirajo poti glasbenega izpopolnjevanja; mlad talent, ki ga ne gre prezreti. Najbolj se je vživela v prvem stavku Vivace, čeprav bi lahko le-ta prišel bolj do izraza, ko bi se dirigent odločil za hitrejši tempo. Tudi v tretjem stavku Rondo all'Ungherese je zgovorno pokazala svoj temperamet. Malo rabljeni in verjetno prepoznani uglašeni

klavir ji ni kaj dosti pomagal; višji toni so namreč zveneli zelo suho.

Šostakovičeva Komorna simfonija za godalni orkester v instrumentaciji Rudolfa Baršaja je v svoji prostosti marsikoga očarala, čeprav bi v primernejši dvorani bolje zazvenela. Za sklep je Camerata dodelana in živo izvedla še Merkujevo Slovensko rapsodijo za godala Ali sijaj, sijaj sonce s folklornimi elementi, ki poudarjajo rezijanske ljudske pesmi.

Koncert je bil ena izmed redkih goriških priložnosti, ko smo lahko slišali in videli kakovosten slovenski orkester, ki se je sprehajal obenem po klasični, sodobni in celo zamejski glasbi.

DD

Sinoda goriške nadškofije Drugo srečanje osrednje komisije

V soboto, 25. marca, se je v škofijski sejni dvorani drugič sestala osrednja komisija za sinodo. To je bil sicer le drugi del srečanja, ki se je pričel na prvi seji pred dvema tednoma, kajti predstavljal je nadaljevanje že takrat začete programa. Zaključil se je namreč krog, v katerem so vsi člani osrednje komisije (vseh skupaj je trinideset) spregovorili o svojih željah in pričakovanjih glede sinode.

Zatem je tajnik osrednje komisije don Andrea Bellavite podal vsebinsko sintezo vseh posegov, v katerih je prišla na dan predvsem potreba po jasni metodi sinodalnega dela, po učinkovitemu komuniciranju s krajevnimi župnijskimi realnostmi in z božjim ljudstvom. Veliko je bilo tudi že vsebinskih predlogov; aktualnih problematik, ki zadevajo življenje Cerkve, je namreč kar precej: od družine do župnijske pastorale, do zakramentov in tudi do novih, sodobnih komunikacijskih prijemov.

Nato je spregovoril nadškof, ki je izrazil željo, da bi ta skupna sinodalna pot goriške Cerkve pripomogla k spremembi našega mišljenja v smislu trdnjše krščanskega zaupanja. Sinoda pa bo morala prinesiti goriški Cerkvi tudi nekatere konkretne zaključke. Za to bo treba izdelati neko novo in splošno pastoralno metodo, ki naj bi ne težila več toliko po koncentraciji ljudi v cerkvi, kot je bilo v preteklosti, ampak bi se skušala s širokim miselnim in duhovnim zamahom od blizu soočiti z realnimi potrebami naše družbe, med katerimi je brez dvoma na prvem mestu problem družine. Na koncu je msgr. Bommarco predstavil komisiji še predlog delovnih faz, ki jih je izdelala ožja delovna skupina in ki bi se jih osrednja komisija morala držati v tem letu:

1) do junija bo čas poslušanja in zbiranja gradiva. Člani osrednje komisije bodo obiskali župnije in župnijske pastoralne svete ter poslušali njihove želje in pričakovanja;

2) od septembra do decembra bo osrednja komisija na podlagi nabrane gradiva pripravila tematike, metodo in strukturo sinodalnega dela, ki se bo pričelo za binkošti naslednjega leta in bo trajalo dve leti;

3) čas do aprila pa bo posvečen izbiri in formaciji članov sinode in njihovi vključitvi v posebne delovne komisije.

Primorska poje v Sovodnjah

Kulturni dom v Sovodnjah je bil v soboto, 18. marca, prizorišče enega od koncertov zborovske revije Primorska poje, ki se odvija že 26. leto. Sobotni nastop je prvi na Goriškem, peti izmed devetnajstih, na katerih sodeluje skupno 113 zborov in skupin iz t.i. slovenske dežele, oziroma iz krajev tostran in onstran meje.

Koncertni večer v Sovodnjah je potekal pod okriljem Združenja pevskih zborov Primorske in Zveze slovenske katoliške prosvete; tezo organizacijskih priprav pa si je prevzel MePZ Rupa-Peč. V imenu prirediteljev je spregovorila Valentina Humar. V svojem kratkem nagovoru je dejala, da vsakoletna sprememba kraja nastopov omogoča pevcem različnih zborov, da se med seboj spoznajo, izmenjajo izkušnje in prisluhnejo novim repertoarjem. To daje reviji Primorska poje svojevrsten predznak. Poleg tega nastopajoči zbori in skupine lahko sodelujejo pri tekmovalstvu, ki ga je od lani Združenje pevskih zborov Primorske organiziralo v sodelovanju z Radiom Trst A in Radiom Koper pri radijskih pos-

snetkih.

Kulturni program je povezovala Fanika Klanjšček, ki je ob vsakem nastopajočem zboru podala kratko zgodovino. Spored so oblikovali zbori iz matične domovine: Lovski pevski zbor Zlatorog iz Vipave (zborovodja Stojan Koren), Portoroški zbor (Mirko Slosar), MePZ Tabor Kalc 1869 iz Knežaka (Alojz Bostjančič), MePZ Ivan Rijavec iz Idrije (Aleksandra Žakelj), ženski učiteljski pevski zbor Tolmin (Vera Clemente-Kojic) in MPZ Srečko Kosovel iz Ajdovščine (Klavdij Koloini), ki je k svojemu repertoarju dodal še pesmi Soči in Doberdob. Številno občinstvo je z burnim ploskanjem nagradilo podane pesmi, ki s svojevrstno melodijo oplajajo vsebino Gregorčičevih in Vorančevih besed.

Na koncu kulturnega večera se je Fanika Klanjšček v imenu organizatorjev zahvalila vsem nastopajočim zborom in zborovodjem za požrtvovalnost, občinstvu za prisotnost in upravi Kulturnega doma za dvorano.

Remo Devetak

Živahen nastop malčkov v Sovodnjah

V nedeljo, 26. marca, se je dvorana Kulturnega doma v Sovodnjah napolnila do zadnjega kotička z radovednimi gledalci. Veseli otroški glasovi so se slišali vsepovsod. Ko pa so se na odru prižgale luči, je vse utihnilo in vsi so pozorno sledili prireditvi oziroma drugemu Otroškemu dirndaju, ki sta ga priredili Kulturno društvo Sovodnje in sovodnjska osnovna šola P. Butkovič - Domen. Ob tej priložnosti so bili v veži dvorane razstavljeni likovni in pismeni izdelki, s katerimi so otroci sodelovali na natečaju Daruj kri - reši življenje v organizaciji sovodnjske sekcije društva prostovoljnih krvodajalcev in osnovne šole iz Sovodenj.

Spored se je pričel ob 18. uri z uvodnimi besedami Alenke Florenin. Za njo je priložnostne misli podala ravnateljica Nataša Paulin, ki je med drugim poudarila, da poteka letos 50. leto, odkar so se po padcu fašizma spet ustanovile slovenske šole. Za tem kratkim govorom so se zvrstile pevske, glasbene, plesne, recitacijske točke in celo kratka enodejanka, ki so jih oblikovali otroci otroškega vrta iz Rupe in Sovodenj, osnovnošolski učenci iz Sovodenj in z Vrha. Pohvaliti moramo vse nastopajoče in seveda požrtvovalne učiteljice in učitelje, ki so gotovo imeli polne roke dela in so se morali »odeti« z velikim potrpljenjem in zvrhano mero dobre volje, da so pripravili zahteven dveurni program.

Brez dvoma je pobuda zelo pozitivna in prav bi bilo, če bi se tudi druge slovenske šole zgledevale po njej. Otroci navadno zelo radi nastopajo in so zelo veseli, ko lahko pred gledalci pokažejo, kar znajo.

Iva Koršič

23. aprila: volitve v slovenskih občinah

Pogovor s Savom Kledetom, kandidatom SSK za župana občine Sovodnje

Prejeli smo s prošnjo za objavo.

Kakšen pomen imajo bližnje volitve za Sovodnje?

Imajo predvsem namen, da Sovodnje na novo zaživijo. Zadnje čase je bilo namreč opaziti, da je vas nekako zamrla. Okvirni razlog so gotovo velike spremembe v Italiji in drugod. Kot da nismo dovolj odločno odgovorili na izzive novega časa. Med drugim nismo v zadostni meri izkoristili prednosti kraja, nismo ga znali v sodobnem smislu turistično ovrednotiti in mu dati tisto vrednost, ki jo ima. Predvsem pa smo bili premalo pozorni na dejstvo, da postajajo Sovodnje vse bolj rezidenčna občina, saj se ljudje za delo pomikajo v mesto, kar se vidi v ošibitvi trgovin in sploh v šibkejšem občutku pripadnosti domačemu ali rodnemu kraju.

Kako bi se bilo treba lotiti neštetih problemov?

Na vsak način bi morali bolj spodbujati mlade podjetnike, da bi pričeli pospešeno razvijati predvsem obrtništvo in gostinstvo, da bi omogočili pogoje za nova delovna mesta. Predvsem pa bi se morali zavedati, da vsi skupaj pripadamo slovenski manjšini, v kateri moramo preseči stare delitve in iskati poti za resnično sodelovanje. Na ta način bomo lahko zbrali resnično koristne predloge in poti, ki se tičejo prav vseh prebivalcev občine. Jasno je, da moramo dokončati pričeta dela, kot so greznično omrežje, vodovod, posodobitev cest in razsvetljava. Posvetiti moramo tudi dosti več skrbi zdravemu okolju in biti previdni pri t.i. industrijskih pobudah. Jasno je, da moramo več vložiti v socialno skrbstvo in zdravstvo, toda nad vsem tem je prizadevanje za resnično skupno delovanje celotne občine, za reševanje življenjskih problemov in ustvarjanje resnične

skupnosti našega kraja. Poglejte, s tem v zvezi opazamo, da ljudje niso dobro obveščeni o vsem, kar se dogaja v občini in se končno tiče njih. Vsekakor bi morali najti način, da bi bili vsi posamezniki, vsi naši občani, res dobro informirani. V to smer bi morali vložiti vse sile, saj bi tako Sovodnje pristneje in prijetneje zaživele.

Se Vaš program torej dotika vseh področij življenja?

Mislim in sem prepričan, da novi čas v katerem živimo, narekuje takšen pristop. Obenem moramo reševati narodnostna in gospodarska vprašanja; v isti sapi želimo biti prijetna skupnost, ki živi v prijetnem kraju, kot tudi skupnost, ki ima prijetne odnose s pripadniki večinskega naroda kakor tudi z drugimi občinami

in kraji. Kot bomo lahko razvideli iz obrtništva, turizma, pričemerne smemo pozabiti svoje lepe Soče, bomo obenem med samimi Slovenci dosegli pristnejši občutek za sodelovanje in uresničevanje skupnih ciljev. Ne nazadnje bomo tako najučinkoviteje razvijali svoj kraj ter zagovarjali svoje manjšinske interese. Dobra uprava v prihodnosti lahko ustvari resnično skupen občutek vseh naših ljudi, prijetno bivanje in razvojne možnosti. Vse, kar je temu nasprotno, pripada preteklosti in je treba s skupnimi močmi preseči.

Krmin: pokojni Franc Sirk

Ni starejšega slovenskega človeka, ki bi mu vojna ne zaznamovala življenjske usode. To velja tudi za Franca Sirka, ki je v 87. letu starosti umrl 19. marca v Krminu. Doma iz ugledne družine v Višnjeviku, je bil med vojno, kot vsi tedanji mlajši moški v Brdih, pri partizanih. A zaradi drugačnega prepričanja se je ob razmejitvi leta 1947 odločil za begunstvo. Prvi čas begunstva je prebil v Praprotnem pri Merniku. Odtod je odšel v Kanado, kjer se je poročil po zastopniku z Evelino Erzetič iz Mernika, ki jo je bil spoznal med bivanjem v Praprotnem. Po 20 letih trdega dela in zasluzka se je vrnil in sta si z ženo zgradila lično hišo v Krminu ob »briški upadnici« v zaselku Št. Mavra.

V Krminu je deloma kmetoval in kdaj pa kdaj tudi dal nekaj duška mešetarski žilici. Nedeljska maša na Subidi mu ni bila samo prijetna

dolžnost, izhajajoča iz pristnemoške vere, temveč tudi izraz in prostor narodne zavesti in lepega družabnega srečanja. Ugled, ki ga je pok. Franc užival, je pokazalo pogrebno slovo. Z množico znancev, prijateljev in sorodnikov so bili štirje duhovniki: krminski župnik g. Paolo Bonetti, g. Oskar Simčič, g. Silvano Pozzar iz Mernika in g. Srečko Vončina iz Šlovenca - Gradnega v Brdih.

V slovo mu je pel zbor pevcev s Plešivega, iz Medane ter iz zbora M. Filej. Vodil jih je Zdravko Klanjšček. Ženi Evelini, sestri Juliji iz Zavoda sv. Družine in vsem sorodnikom naj gredo čustva naše krščanske bližine in sožalja.

Revija Pesem mladih slavi srebrni jubilej

Pogovor s predsednikom ZCPZ dr. Zorkom Harejem

V nedeljo, 2. aprila, bo v Kulturnem domu v Trstu jubilejna 25. revija otroških in mladinskih zborov Pesem mladih. O njenem nastanku, razvoju in pomenu smo se pogovorili s predsednikom Zveze cerkvenih pevskih zborov dr. Zorkom Harejem.

Kdaj in kako je prišlo do zamisli o tej reviji?

O javnem skupnem nastopanju mladih smo začeli razmišljati v odboru Zveze cerkvenih pevskih zborov jeseni 1970. K razmišljanju in k sklepanju nas je navajal položaj v mnogih župnijskih domovih v mestu in po vaseh, kjer so se skupine otrok in mladih zbirale pri pevskih in glasbenih vajah. Ena od nalog Zveze je usklajevanje glasbene dejavnosti skupin, ki delujejo v okviru katoliških organizacij. Prva Pesem mladih s podnaslovom *Mladina poje, igra in pleše*, je bila v Kulturnem domu v Trstu 7. marca 1971. Zamisel je prva leta dobila globalno podobo, ker so poleg pevskih sodelovale tudi plesne skupine in instrumentalni ansambli. Teh je bilo precej, da smo nekajkrat organizirali samo njihove skupne nastope.

Kakšna je bila razvojna pot revije od začetka do danes?

Prvi dve leti so sodelovale tudi glasbene in plesne skupine, nato so si do leta 1977 sledile revije mladinskih zborov in ansamblov. Od tega leta dalje je Pesem mladih pomenila revijo otroških in mladinskih zborov. Povprečno je nastopalo 14-15 zborov. Njihovo število je bilo večje v letih 1977-1985, ko je na revijo prihajalo veliko zborov iz osnovnih in srednjih šol, od katerih so imeli nekateri do 70 članov. Tudi zbori društev in domov so včasih presegali število 50. Množične so bile sklepne skupne pesmi, ko se je na odru Kulturnega doma zbralo celo do 600 malih pevcev. Danes so otroški zbori številčno revnejši in mladinskih zborov je prav malo. Če ni otrok, ne more biti otroških in mladinskih zborov. Problem seveda ne zadeva samo umetnosti in kulture, ampak vsa področja narodovega življenja. Zveza je vedno posvečala posebno skrb mladini, ker je ta osnova stalnosti in poročstvo narodove prihodnosti. V resnici veliko nekdanjih pevcev v otroških zborih sodeluje v odraslih zborih in se pri njih presneto pozna njihova prejšnja pevska vzgoja; nekateri že zgodaj uvajajo svoje otroke v zborovsko petje.

Na reviji Pesem mladih nastopajo kot gostje tudi zbori iz matične domovine, pred nekaj leti pa se je revija sama preselila v sežanski Kulturni center Srečko Kosovel. Na katerih ravneh prihaja še do izraza sodelovanje z matico?

Pesem mladih in jesenska zborovska revija sta namenjeni predvsem tržaškemu zborom, ker deluje Zveza v mejah tržaškega ozemlja in je njena dolžnost skrbeti za obstoj in rast zborovske umetnosti na Tržaškem, posredno seveda za vso slovensko zborovsko glasbo. Revije zborov so velika spodbuda za njihovo delovanje. Zato smo v glavnem vabili le svoje zore, razen ob priložnostih, ko smo hoteli dati re-

Posnetek z lanske revije Pesem mladih

viji posebno svečan obraz. Zadnja leta se usmerjamo k sodelovanju s sorodnimi organizacijami, zlasti odkar se je Slovincem uresničil stoletni sen o samostojni državi in se je pri nas spremenilo politično ozračje. Prvi večji poskus v tej smeri je bil leta 1992, ko smo v Kulturnem domu v Sežani priredili Pesem mladih v sodelovanju s tamkajšnjim kulturnim centrom Srečko Kosovel. Potem so naši zbori sodelovali na sklepni koncertih izbranih zborov mladinske revije *Naša pomlad*, ki je nekaka *Primorska poje* v malem.

Sodelovanje z Združenjem pevskih zborov Primorske, ki že četrto stoletja prireja reviji odraslih in mladinskih primorskih pevskih zborov, je prijateljsko, koristno in na dobri poti, da se dokončno uredijo tudi oblike skupnega dela.

Nekateri zbori doživljajo lepe uspehe. Pred kratkim je npr. MPZ Vesela pomlad prejel srebrno odličje na tekmovanju v Rimu. Kljub temu pa demografski pa-

dec pri naši manjšini grozi tudi temu področju. Kakšne načrte imate za prihodnost?

Zbori Vesela pomlad, ki jih vodi Franc Pohajač, so že večkrat prejeli nagrade, odličja, priznanja, pred kratkim srebrno odličje na tekmovanju Orlando di Lasso v Rimu. Tako velik dosežek je v čast dirigentu, pevcem ter v ponos in zadoščenje vsem Slovincem. Demografski padec ima hude posledice tudi na tem področju in so pri nas bolj opazne, ker nas je malo. A zgodovina se razpleta v obliki krivulje. Nikoli ni nič dokončnega.

Nadaljevali bomo s pobudami, ki jih že uresničujemo; spopolnili bomo oblike sodelovanja in vzpostavili delovne vezi z ustanovami in organizacijami, ki gojijo otroško in mladinsko petje. Predvsem si bomo prizadevali, da dobimo nove pevovalce, ki jih povsod primanjkuje, posebno za mladinsko petje.

Pogovarjal se je
Ivan Žerjal

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

vabi na

**25. jubilejno revijo otroških in mladinskih zborov
PESEM MLADIH 1995**

v nedeljo, 2. aprila, ob 17. uri v Kulturnem domu v Trstu.

Škofov obisk na Proseku

V soboto in nedeljo, 18. in 19. marca, smo imeli v svoji sredi škofa. Prišel nas je obiskat in nam priporočat zelo pomembne zadeve. Želi, da bi bili vsi dobro informirani o veri, ker ne moremo želeči, česar ne poznamo. Naša vera ne temelji na človeški modrosti, ampak na božji vsevednosti. Bolj ko spoznavamo Boga, bolj se lahko zavedamo božje neskončnosti in dobrote. Gospod škof nas je tudi opozoril, da se Bog ne ustavlja pri obljubah, ampak hoče, da smo tudi sami deležni njegovega življenja: zato je Kristus postavil svete zakramente. Glavna sta sveta spoved in evharistija.

Brez Boga ne moremo nič, zato smo potrebni božje pomoči, ki izhaja iz svetih zakramentov. Škof nam je zelo priporočil medsebojno ljubezen, ki premaga vse ovire, odstrani sovraštvo in nevoščljivost, olajša trpljenje bližnjega.

Na koncu se je zahvalil za topel sprejem: v nedeljo mu je vaška godba na pihala zaigrala dobrodošlico. Petje v cerkvi je mogočno zadonelo. Cerkev je bila okusno okrašena, med mašo je veliko mladih prebralo občutene prošnje. Kakor je že ustaljena navada, se je srečanje z ljubljanim pastirjem končalo z zakusko v veselem razpoloženju. Začutili smo njegovo očetovsko ljubezen in skrb za naše duše: zato smo g. škofu zelo hvaležni. Želimo, da bi še večkrat prihajal med nas in da bi mu Bog naklonil še dolgo let zdravlja in veselja.

RB

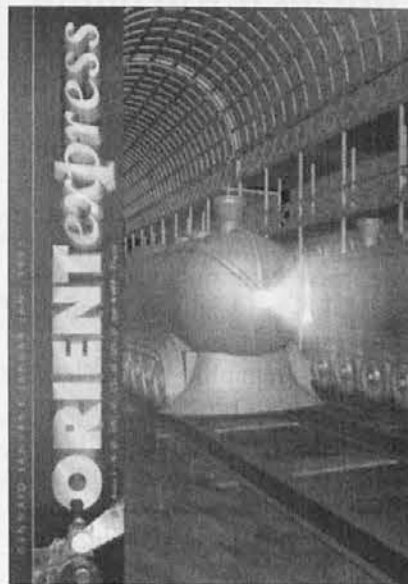
Škofov obisk na Opčinah

Tržaški škof msgr. Lovrenc Bellomi se te dni mudi na pastirskem obisku na Opčinah v župniji sv. Jerneja apostola. Za četrtek, petek in soboto so predvidena razna srečanja z duhovniki, kateheti, člani župnijskega pastoralnega sveta in mladimi. Na tisto nedeljo, 2. aprila, bo ob 9. uri sv. birma za slovenske otroke, ob 10.30 birma za italijanske otroke, popoldne pa bo ob 17. uri sklepno srečanje v župnijski cerkvi. Škof se bo srečal tudi z župljani ob Banov in s Ferlugov, in sicer 8. aprila ob 20. uri oz. 9. aprila ob 17. uri.

Trst je bogatejši za novo revijo

Pred časom smo v Katoliškem glasu na kratko že poročali, da je v Trstu zagledala luč nova revija, insicer mesečnik *ORIENTexpress*. Gre za štirijezično revijo v italijansčini, slovenščini, angleščini in nemščini, ki jo izdaja kulturni center Gulliver iz Trsta in ki želi biti simbol povezovanja med različnimi ljudmi in kulturami, med Vzhodom in Zahodom, kot ponazarja že samo ime revije. Odgovorni urednik *ORIENTexpressa* je Riccardo Huber, med sodelavci pa so tudi Marinka Počkaj, ki je posrbkela za slovenskih prevodov tekstov, ter tržaška slovenska arhitektka Magda Samec in Pavel Magnani, ki skrbita za naslovno stran, grafično oblikovanje in fotokompozicijo.

Revijo so predstavili v začetku marca na sedežu mednarodne šole »European School of Trieste« in ob tisti priložnosti je izšla tudi številka 0, ki jo lahko med drugim brezplačno dobimo tudi v Tržaški knjigarni. Začetne strani so posvečene kulturnemu centru Gulliver; predstavljena je poezija ameriškega pesnika Edwarda Estlina Cummingsa, nato se lahko seznanimo z Združenjem tržaških avtomodelarjev ter s tržaškim železniškim muzejem. Veliko prostora je zatem posvečenega zgodovini slovitega Orient Expressa, vlaka, ki je povezoval Zahod z Vzhodom (točneje: zahodno Evropo z vzhodno), ker je potoval na progi London-Istanbul, in ki je navdihnil književnike in filmske producente in režiserje, ki so si ga izbrali za scenarij številnih svojih zgodb.

V rubriki, posvečeni aktualnostim, je objavljen prispevek o pobudi zimskih olimpijskih iger treh dežel na Trbižu leta 2002; rubrika, ki obravnava okolje, pa ima dva prispevka, in sicer enega o rjavem medvedu, drugega o Kanalski dolini. V prostoru, ki je posvečen turizmu, naletimo na opis dunajskega Citz Cluba v tropskem ambientu; objavljen pa je tudi prispevek o partnerstvu med letalskima družbama Air Dolomiti in Lufthansa. Na koncu imamo še nekaj prispevkov iz glasbenega in filmskega sveta ter gastronomski kotichek.

Revija *ORIENTexpress* je tako po obliki kot po vsebini zelo bogata in pisana. Veliko je strani, posvečenih reklam, tako da odgovorni zatrjujejo, da to zadostuje za financiranje publikacije, ki jo bodo tiskali v 100.000 izvodih mesečno.

(iž)

Draga čaka naše otroke

Že 31 let prihajajo naši otroci v ta mirni, zdravi kraj. Ko je v juliju najbolj vroče, preživijo tam otroci od 5. do 16. leta 20 dni. Na razpolago imajo veliko iger, tekmujejo, uživajo na dolgih travniku, ki dosega mejo s Slovenijo, si postavljajo šotore. Naša kolonija se imenuje morská kolonija, ker vozimo otroke trikrat na teden v Sesljan na kopanje. Zelo jih zanima celodnevni izlet v daljne kraje. Upamo, da bomo letos lahko uživali na višini sv. Višarij. 20-dnevna kolonija je brezplačna. Starši naj dajo otrokom kaj denarja, da si kupijo, kar najbolj potrebujejo. Zdravnik bo na razpolago v vasi.

Otroke prijavite v občinskih ambulanzah: v Nabrežini v ponedeljkih in četrtek od 8. do 10. ure, v Zgoniku v četrtek od 11. do 12., v Dolini v sredo od 8. do 11., na Opčinah v petkih od 8. do 11. Pohitite z vpisom!

OBVESTILA

MESEČNA MAŠA ZA EDINOST bo v Marijinem domu v ul. Risorta 3 v Trstu v ponedeljek, 3. aprila, ob 17.30. Sledi razgovor ob diapozitivih. Vabi ACM iz Trsta.

URNIK RAZSTAV V RICMANJIH: med tednom od 9. do 12. ure in od 15. do 18. ure.

Na Kostanjevici muzej o Burbonih

V frančiškanskem samostanu na Kostanjevici (na Kapeli) nad Novo Gorico pripravljajo muzej francoske vladarske rodovine Burbonov. Njegov temelj bo sedanja grobnica v samostanu, v kateri počiva šest članov omenjene vladarske dinastije, med katerimi je tudi zadnji francoski kralj Karel X. Potem, ko se je zaradi upiranja oziroma delovanja proti republiki leta 1830 moral odpovedati prestolu, je odšel v izgnanstvo. Taval je po Evropi, slednjič pa se je ustavil pri družini grofov Coroninjev v Gorici. Menil je, da je v mestu, ki je veljalo za avstrijsko Nico, varen pred kolero, ki se je v njegovem času širila po Evropi. Toda umrl je leta 1836 prav za kolero in njegova zadnja želja je bila, da bi imel grob v Gorici. Tako so ga pokopali na Kostanjevici, kjer počiva ob njem še pet članov francoske kraljevske družine iz dinastije Burbonov.

Župnik in gvardijan frančiškanskega samostana na Kostanjevici Niko Žvokelj poudarja, da si grobnico Burbonov ogleda več kot 10 tisoč obiskovalcev letno. Prihajajo povečini iz Francije. Pater Niko Žvokelj meni, da bo uresničitev njegove pobude sicer precej stala, toda denar bi vendarle lahko zagotovili. Kar zadeva listine, dokumente in drugo gradivo o rodovini Burbonov, pa bodo zanje zaprosili potomce omenjene dinastije. Med njimi je tudi sedanji španski kralj Juan Carlos.

M.

Čevljarstva tradicija v Mirnu

Prebivalci Mirna pri Gorici so zelo zadovoljni, ker bodo pri njih kmalu lahko obnovili izdelovanje otroške obutve. Gre za tradicijo, ki je že pred prvo svetovno vojno dajala identiteto temu kraju. V zadnjih desetletjih je v Mirnu delovala industrija Ciciban, v kateri je bilo zaposlenih celo do 1400 delavcev, letna proizvodnja pa je znašala okrog milijon 300 tisoč parov različne obutve. Toda ta socialistični gigant je zašel v krizo, tako da so odpustili vse delavce, izdelavo čevljev pa opustili. Obrat po tehnoloških celotah prodajajo na javni dražbi.

Tako je nekdanjo tovarno čevljev Ciciban odkupila družina Petejan, ki bo v njej kmalu začela izdelovati otroške čevlje. Specializirali se bodo za izdelavo navadnih in ortopedskih čevljev. Družina Petejan je za odkup omenjenega obrata zbrala skoraj milijon nemških mark. Tovarno je poskušalo odkupiti tudi podjetje Pigal v Novi Gorici, ki pa se javne dražbe ni udeležilo.

Kar zadeva preteklost izdelovanja obutve, je tradicijo pričela Mirenska čevljarstva zadruga. Slednjo je leta 1907 ustanovil in vodil domačin Anton Rojec, pozneje pa dalj časa tudi Anton Vuk, oče pesnika in pisatelja Stanka Vuka. V tistem času so v Mirnu izdelovali celo do 20 tisoč parov čevljev na leto.

M.

OBVESTILA

POTOVANJE NA PORTUGALSKO. Vse, ki so se prijavili na letošnje potovanje s Katoliškim glasom na Portugalsko, obveščamo, da je zaradi zapletov z letalskim poletom prišlo do spremembe datuma. Potovanje bo teden dni prej, in sicer od ponedeljka, 17., do sobote, 22. julija.

OB45-LETNICIMAŠNIŠTVA bo nabrežinski župnik Bogomil Breclj daroval sv. mašo za dobrotnike v cerkvi sv. Ignacija v Gorici v nedeljo, 2. aprila, ob 9. uri.

ACM - GORICA vabi k maši za edinost v ponedeljek, 3. aprila, ob 16.30 v Zavodu sv. Družine.

TEOLOŠKO PASTORALNI TEČAJ. V četrtek, 6. aprila, bo v mali dvorani Katoliškega doma g. Karel Bolčina govoril na temo: **Verujem... v sveto Katoliško Cerkev. Srečanje bo ob 20.30 in ne več ob 20. uri kot doslej.**

SSG - TRST. Fulvio Tomizza: BOLHE V OPERI v režiji Borisa Kobala. V četrtek, 30. marca, ob 10. uri.

Josip Jurčič - Andrej Inkret: DESETI BRAT. Režija Dušan Mlakar. V ponedeljek, 3. aprila, ob 10. uri, ob 16. uri abonma red I.

V nedeljo, 2. aprila, bo ob 16. uri v

Lopar

V tej mali in pristrčni vasi marežganske občine so v teku razne dejavnosti.

V soboto, 1. aprila, je ob 19.30 v hiši od Cjuda na sporedu srečanje s Klavdijem Palčičem. Uvodne besede bo podal Milan Gregorič, predsednik kulturnega kluba Istra; umetnika bo predstavil prof. Jože Pohlen. Večer bodo popestrili muzikantje z Emilom Zonto. Peki Mlinotesta iz Kopra bodo poskrbeli za domač kruh.

Večer organizirata center Vita in KK Istra iz Kopra.

RADIO OGNJIŠČE

- * 104,5 Krvavec
- * 105,9 Kum
- * 107,3 Boč
- * 107,3 Sveta gora
- * 91,2 Tinjan

Tel. (061) 152 11 26, 152 10 35
faks (061) 152 13 62

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega
KARLA FAJTA

se zahvalujemo vsem, ki so sočustvovali z nami.
Posebna zahvala g. župnikoma Markežiču in Bolčini, cerkvenemu zboru, moškemu zboru Skala ter vsem, ki so darovali za cvetje ali v dobrodelne namene.
Žena Gabrijela, hči Marčela in sin Lucijan z družinami.

cerkvi sv. Antona Novega vsakoletno spokorno bogoslužje. Govoril bo pater Janez Šaperl iz Pirana. Na razpolago bo več spovednikov. Vsi, ki želijo poglobljeno obhajati zakrament sprave, so vabljeni, da se udeležijo tega verskega srečanja.

♦♦♦

Sv. maša in ura molitve za duhov-

DAROV

Ilica Prinčič daruje v spomin na dragega moža Jožeta Gorkiča 50.000 lir za slov. Karitas in v spomin na prijateljico Ljubko Šorli 50.000 lir za cerkev sv. Ivana.

Za cerkev sv. Ivana: Lutman M. 100.000; N.N. 50.000 lir.

Za KG: Matija in Johana Hrvatini 25.000; Zora Carini 10.000; H.A. 45.000; Anka Abuja 20.000; v spomin Ane Martinčič N.N. 50.000 lir.

Za Pastirčka: namesto cvetja na grob pok. Alojzije Čuk Mariza Perat 50.000 lir.

Za cerkev v Sovodnjah: v spomin Evgenija Češcut darujejo Češcutovi, Prvomajska 44, 100.000; Žarko K. 50.000; namesto cvetja na grob Karla Fajta F.V. 100.000; T.A. 100.000; Klelja, Berta in Slavica 100.000; namesto cvetja na grob Cilke Terboča Češcut Cilka in Vida 50.000; ob 20-letnici smrti Karla Batističa žena in hčerki 100.000 lir.

Za cerkev na Peči: v spomin na Franca Jurena druž. Tomsič, Cjak, Kovac, Pelicon in Ferfolja 60.000; Darinka Bobič 70.000 lir.

ne poklice in mladino bo v četrtek, 6. aprila, ob 17.30 v Barkovljah. Vabita Slovenska Vincencijeva konferenca in Klub prijateljstva.

♦♦♦

NABREŽINA. Ob 200-letnici cerkve v Nabrežini bo posebna tridnevna za versko poglobitev, ki jo bo

Za cerkev v Rupi: N.N. 50.000 lir.
Za cerkev v Gabrjah: Rudež Sveti 30.000 lir.

Družina Juren v spomin na strica Franca: za cerkev na Peči 200.000, za cerkev v Rupi 100.000, za MPZ Rupa-Peč 150.000, za KD Vipava 100.000, za pomočnika in mašo 50.000 lir (skupno 600.000).

Družina Sirk - Plešivo: v spomin na Franca Sirka za Zavod sv. Družine 100.000, v spomin na Natuško in očeta Pepija Sirka za KG 50.000, za misijone 100.000, za raziskave proti raku 100.000 lir.

Za društvo krvodajalcev v Sovodnjah: v spomin na Marijo Goljevšček Milka Černic 50.000 lir.

Za MePZ Lojze Bratuž: v spomin Alojzije Gabrijelečič vd. Čuk druž. Cotič 30.000 lir.

Za Sveto goro: N.N. v zahvalo 200.000; N.N. 2.000.000 lir.

Za begunske otroke: N.N. 25.000; namesto cvetja na grob Celestine Gulin N.M. 30.000 lir.

Štefanija Pavšič daruje za misijonarja Danila Lisjaka 2.000.000 in za beatifikacijo škofa Friderika Barage 2.000.000 lir.

Za misijon p. Kosa: Pavla Novak

vodil p. Svoljšak, superior jezuitov v Ljubljani.

Poleg srečanj in obiskov bo posebna stanovska konferenca za MLADINO v četrtek, 6. aprila, ob 20.30, za STARŠE pa v petek, 7. aprila, ob isti uri; občestveno spokorno bogoslužje bo v soboto, 8. aprila, od 20. do 22. ure. Vabljeni!

30.000 lir.
Za slov. misijonarje: N.N. 300.000 lir.

Za sklad Mitja Čuk: v spomin pok. Ane Martinčič N.N. 50.000 lir.

V spomin in počastitev dr. Alojza Škerla: N.N. za potrebne 200.000, Iva Ščuka in Leopold in Amelija Pangos po 50.000 za Marijin dom v Rojanu, N.N. in Milena Franco po 50.000 za cerkev v Rojanu, Annamaria Candotto v isti namen 10.000 lir.

Za cerkev v Nabrežini: Pupis 100.000; Visintin 20.000; skavti 100.000; ob blagoslovu družin v Centru 5.200.000; Tommasi 100.000; Kakeš 100.000; društvo I. Gruden 150.000; ob 33-letniciporoke druž. Pahor 50.000; Švara 80.000; Stepančič 20.000; Pangos 35.000; ob blagoslovu družin v Kamnolomih 4.050.000; Rudež 50.000; Candela 300.000; Vidmar 50.000; Kovačič 15.000; ob 45-letnici mašništva B.B. 200.000; Lovrečič 15.000 lir.

Za Marijin dom pri Sv. Ivanu: ob krstu hčerke Valentine Mara in Boris Jogan 100.000 in za svetoivanski cerkveni zbor 50.000; ob krstu vnukinje Valentine Aleksander Žerjal 100.000; Miranda in Marjan Bajc v spomin očeta Rafaela Rustje 50.000; Marta Požar v isti namen 25.000; M.C.B. v spomin Rine Colombin Peluso 30.000; Olga Polesc v poseben namen 100.000; Ema Adami 30.000; Matija in Johana Hrvatini 25.000; Zora Carini 10.000; cerkveni pevci 250.000; Karmela Zadnik 50.000 lir.

Za zgoniško cerkev: N.N. 500.000 lir.

Za cerkev Brezmadežne na Pesku: v spomin Dušana Ražema, ki nas je zapustil še mlad, Ivanka in Marija Bernetič 30.000; družina Grahonja 25.000 lir.

Za barvna okna v Bazovici: Liljana Pahor 20.000; v spomin Rudolfa Vodopivca Cicutin 50.000; Marija Kraljeva 33.000; Šemčeva Marija 35.000; Emilija Vodopivec v spomin Rudolfa 50.000; Slannovi v spomin Milana 70.000; Opeka v spomin Barbare 85.000; N.N. 15.000; Marija Ražem Kralj 10.000; Marija in Danica Marc 25.000; Vida Renčelj v spomin staršev 20.000; ob Krstu Pavla Ragno 50.000; N.N. 5.000.

Za cerkev na Pesku: Ivan in Palmira Vidau 50.000.

Za cerkev Brezmadežne na Pesku: Družina Grahonja iz Gročane 29 namesto cvetja na grob Dušana Ražem 30.000.

KATOLIŠKI GLAS

Tednik

List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Glavni in odgovorni urednik:

Dušan Jakomin

Izdaja: Zadruga Goriška Mohorjeva
Riva Piazzutta 18 - Gorizia - P.I. 00480890318
Tiska: Tiskarna Budin
Riva Piazzutta 18 - Gorizia

Letna naročnina v lirah:

Italija	55.000
Slovenija	55.000
inozemstvo	80.000
zračna pošta	100.000

Oglašni in osmrtnice: 1 modulo (5 cm višine v enem stolpcu) 45.000 lir + 19% IVA. Možno so sestave z več enako velikimi moduli, ne pa vmesne mere.

Član:

ZDRUŽENJE ITALIJANSKEGA PERIODIČNEGA TISKA

ZVEZA ITALIJANSKIH KATOLIŠKIH TISKARJEV

Ob 50-letnici zmage nad nacifašizmom POČASTITEV ŠTANDREŠKIH VOJNIH ŽRTEV

v soboto, 8. aprila 1995,
ob 50. obletnici zračnega bombardiranja Štandreža:
ob 20. uri sv. maša za vojne žrtve,
ob 20.45 počastitev na trgu pred cerkvijo.

Župnija sv. Andreja in PD Štandrež vabita domačine in druge ter društva in organizacije k sodelovanju in številni udeležbi.

KROŽEK ZA DRUŽBENA VPRAŠANJAV. ŠČEK V TRSTU

Vas vljudno vabi na predavanje, ki ga bo imel v sredo, 5. aprila 1995, ob 20. uri predsednik Federalistične unije evropskih narodnostnih skupnosti, priznani strokovnjak za manjšinska vprašanja **prof. dr. Christoph Pan** iz Bocna na temo

PRIZADEVANJA ZA EVROPSKO MANJŠINSKO PRAVO IN OKVIRNA KONVENCIJA SVETA EVROPE O MANJŠINAH

Predavanje bo na novem sedežu krožka V. Šček v ul. Gallina 5 v Trstu. Ob tej priložnosti bomo predstavili drugo knjigo mednarodnih pravnih in političnih dokumentov o varstvu manjšin, ki jo je uredil Ivo Jevnikar.

V galeriji Katoliške knjigarne na Travniku
bo razstavljal svoja dela

JANEZ KOVAČIČ

Odprtje razstave bo v petek, 7. aprila 1995, ob 18. uri.
Umetnika bosta predstavila **Pavle Gregorc** in **Joško Vetrh**.

Vljudno vabljeni!

ZAHVALA

Po dolgi bolezni nas je zapustil predragi
FRANC SIRK

V torek, 21. t.m., smo ga pospremili k zadnjemu počitku. Žena Evelina se iskreno zahvaljuje vsem, ki so na kakršenkoli način počastili njegov spomin s cvetjem ali z dobrodelnimi darovi. Posebna zahvala naj gre duhovnikom, pevskeemu zboru ter sestram iz Zavoda sv. Družine.

Krmin, 30. marca 1995